

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 11 ol.III.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS. 16 d. Kovo (March), 1916 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

4 cents per copy

Metas III.

Vokietija Apskelbė Portugalijai Karę už Pagriebimą Vokiečių Prekybinių Laivų.

Rusai valdo Juodąsias Jures. Anglam visai nesiseka Mesopotamijoje, taip kad rusai gal greičiau pasieks Bagdadą negu anglai. Smarkesnis veikimas ant visų Rusijos frontų. Vokiečiai kiek arčiau priėjo prie Verduno. Tankūs orlaivių mušiai ant vakarinio fronto. Burai ir anglai greitai pirmyn eina Rytinėje Afrikoje. Neutralis laivas nuskandintas submarino be jokio persergėjimo. Vokiečiai paėmė 26,472 francuzų į tris savaites ties Verdun. Šiaulių garnizonas sukilo.

Karės Bėgis.

Svarbiausias šios savaitės atsitikimas karėje yra Vokietijos paskelbimas Portugalijai karę, už tai kad pastaroji pagriebė 80 vokiečių prekybinių laivų radusių prieglaudą josios uostuose. Susyk, Portugalijos stojimas karėn, vargu padarys didelį skirtumą bet ilgai, Vokietija gal visgi atjaus gavimą naujo priešo. Portugalija gali į kelias savaites pastatyti ant kelias lauko į 260,000 gerai išlavintų ir apginkluotų kareivių. Paskui, nors jos karės laivynas nedidelis, bet giliai turi tukstančius gabiių jureivių, kurie, reikalui pakilus, nemažai padrutintų Anglijos jureivija. Didžiausią pagelbą, ką Portugalija iškart galės suteikti sąjungiečiams, bus atidavimas jos uostų kaip papėdžių Anglijos laivynui, ir pavedimas pagriebtų vokiečių laivų sąjungiečiams del gabenimo visokių karės reikmenų į Saloniki ir rytus. Iš šalies žiurint, rodos kad Vokietija nesumaniai elgėsi įgydama naują priešą; bet patis vokiečiai sako, kad Portugalijos viešas stojimas karėn mažai ką skirtumo padarys, kadangi jos žmonės iš pat pradžių buvo labai neprielankūs teutonam ir slaptai gelbėjo sąjungiečiams. Dabar, dalykas tame, kad jie tą patį galės atvirai daryti. O jeigu Vokietija išloštų karę, ji galėtų pareikalauti atlyginimą nuo Portugalijos kaip ir nuo kitų priešų. (Pažymėtina, kad Portugalija turi keletą sąvasčių, kurių vokiečiai neatsisakytų priminti). Mums vienok rodos, kad vokiečiai peržemai stato reikšmę Portugalijos "atviro" stojimo karėn.

Mušis apie Verduną šią savaitę nuolat tebėjo, bet pėstininkų atakai buvo daug retesni negu artilerijos šaukymasis. Francuzai narsiai gynėsi prieš teutonų atakus ir kaip kur pirmyn nužengė. Vienok, abelnai imant, vokiečiai yra arčiau Verduno ant visų trijų atakos frontų, negu jie buvo savaitę atgal. Apart mušio atakų, svarbiausi veikimai ant vakarinio karės fronto rodos yra orlaivių mušiai, kurių tankiai atsibu

na į dvidešimts per vieną dieną. Sąjungiečių ir teutonų orlaiviai taipgi padarė nemažą blėdies vieni kitų gelžkeliam ir stotim bei sandėliam.

Italai praneša, kad gilus sniegas neleidžia jiems atsaknčiai veikti kai kur. Austrai sako, kad italai smarkiai bombarduoja Goriziją, bet kitur, jų atakos atmuštos.

Ant visų Rusijos frontų veikimai yra smarkesni negu per praeitas kelias savaites, bet pranešimai apie šiuos veikimus yra labai priešingi. Kaip rusai taip ir teutonai pasisavina sau viršenybę.

Azijoje, tuo tarpu rusai neuilstančiai veža turkus, kurie matomai neįstengia niekur prieš juos atsilaikyti. Rusų laivynas, galima sakyti, valdo Juodąsias jures. Viena paskui kitą prielauka rusam pasiduoda; rusų laivynas net daboja ir Bosforo siaurumą, neleidamas turkų karės laivams nę pasirodyti. Armenijoje ir Persijoje, rusai eina tarp smarkiai pirmyn, kad sakoma, jie pasieks Bagdadą prieš anglus nors kelias į ten buvo jiems daug tolimesnis negu anglams.

Anglų sudrutinimai neįstengia joku būdu susivienyti su anglų kariūmene uždaryta Kut-el-Amara. Jie jau buvo tik 7 angl. myl. atstui tos vietos, kuomet turkai juos sumušė ir privertė juos vėl atsitraukti toliau. Turkai oficiališkai sako, kad mušyje netoli Kut-el-Amara, anglai neteko net 5000 sužeistų, užmuštų ir paimtų nelaisvėn.

Albanijoje, laukiama didelio mušio tarp austrų ir italų ties Avlona. Apie Saloniki, visai tyku. Bulgarai yra labai neramūs iš priežasties naujų gandy apie Rumunijos prisidėjimą prie sąjungiečių. Sakoma, kad Rumunija padarė naują sutartį su Rusija. Londonas girdėjo, kad susirėmimas jau atsibuvo ant Dunojaus tarp bulgarų ir rumunų. Šios žinios vienok nėra patvirtintos.

Iš Holandijos pranešta, apie išplaukimą didelio vokiečių laivyno į Šiaurės jures ir io greitą sugrįžimą atgal. Nekurie žinovai mena, kad šie manevrai turi ką nors bendro su prisigatavojimu

Apkvaitinantis sukimasi.

prie rengiamos atakos ant anglų karės laivyno.

NAUJI RUSŲ LAIMĖJIMAI.

Petrograd, kovo 8 — Rusų pulkai užėmė miestelį Riza, palei Juodąsias jures, tik 35 angl. myl. nuo Trebizondo. Persijoje, rusai užėmė miestelį Sehna, 30 myl. į šiaurę Kermansah.

Sulyg pranešimų iš Sebastopolio, turkų pajūrės tvirtovės visur puola nuo smarkaus rusų laivyno bombardavimo. Daugelis turkų miestelių ant pajūrės, pasiūncia į rusų laivyną laivelius, su pranešimu joguei pasiduoda, ir kad rusai nebombarduotų jų.

Rusų laivynas be perstojo bombarduoja Trebizondą.

KAIZERIO LAIVYNAS ŠIAURĖS JURĖSE.

Londonas, kovo 8 — Iš Amsterdamo pranešta, kad 6 d. kovo vokiečių karės laivynas susidedantis iš bent 50 įvairių rusių karės laivų, buvo patėmytas Šiaurinėse jurėse. Virš laivynų lėkė du zeppelinai.

Laivai plaukė tik keletą valandų, paskui tuoj sugrįžo į stotį.

DIDESNI VEIKIMAI RUSIJOJ.

Londonas, kovo 8 — Iš rusų ir vokiečių šaltinių pranešama, kad veikimas ant Rusijos karės laukų didina

si ir kad abi pusės bando varyti ofensyvą.

Petrogradas praneša, kad rusai nustumė vokiečius į pietus Panevėžio gelžkelio, ir patis užėmė pozicijas labiau į priekį. Ant Kauno Kovelio linijos, vokiečių bandymai pirmyn žengti buvo sulaukinti. Rygos aplinkėje, rusų artilerija tuo tarpu turi viršų.

DIDELES VOKIEČIŲ ATAKOS NEPAVYKO.

Paryžius, kovo 8 Francuzai sulaukė vokiečių sunkias atakas į šiaur-vakarų Verduno ir atsėmė Corbeaux pasiduoda, ir kad rusai nebombarduotų jų.

VOKIETIJA PASKELBĖ PORTUGALIJAI KARĖ.

Berlinas, kovo 9 — Vokietija paskelbė Portugalijai karę 8 d. kovo, už tai, kad pastaroji pagriebė vokiečių prekybinius laivus, kurie radosi Portugalijos prielaukose. (Sakoma buvo apie 80 šokių laivų.)

Vokietija sako, kad Portugalija, kuri turi sutartį su Anglija, pagriebė laivus ant Anglijos paliepmo, ir kad priversti Vokietiją apskelbti karę. Vokietijos valdžia jau seniai buvo neužgančinta Portugalijos elgimo-

si šioj karėje, bet tylėjo, nes žinojo, kad Portugalija buvo po Anglijos letena. Bet dabar jau ji negali toliau leistis įžeisti. Vokietija kaltina Portugaliją sekančiais prasižengimais prieš neutrališkumą:

Leidimas anglų kareiviam pereiti per koloniją Mozambique; daleidimas anglų karės laivam naudotis Portugalijos prielaukom ilgiau negu karės tiesos leidžia; daleidimas anglų laivynui artoti salą Madiera kaipo laivyno stotį; susirėmimai tarp portugalų ir vokiečių kareivių ant rubežiaus kolonij Afrikoj; tankūs įžeitimai Vokietijos padaryti Portugalijos parlamentė narių, už kuriuos tai prasižengimus jie nebuvo nubausti. Galutinai — pagriebimas vokiečių laivų, kas yra prasižengimas prieš tarptautiskus įstatymus.

VOKIETIJA PAĖMĖ FORTĄ TIES VERDUN.

Berlinas, kovo 9 — Vokiečiai praneša oficialiai, kad keli regimentai Poznanijos rezervistų, vadovaujant generolui von Guretzky Cornitz, "garbingoj nakties atakoj" paėmė kaimą ir fortą Vaux, su visom aplinkinėm pozicijom. Fortas Vaux yra tiesiog į šiaurę nuo Verdun.

ANGLAI ARTI KUT-EL-AMAROS.

Londonas, kovo 9 — Oficiališkai pranešta, kad ge-

nerolas Aylmer, vadas anglų sudrutinimų kariūmenės, atakavo turkų poziciją ties Esinn, ant tiesiojo kranto Tigris upės, ir tik 7 angl. myl. nuo Kut-el-Amara. Anglam nepavyko išvaryti turkus iš pozicijos, betgi jie padarė turkams didelius nuostolius. Turkai nė nebando atakuoti.

ANGLŲ PROGRESAS AFRIKOJ.

Londonas, kovo 9 — Anglai žengia pirmyn Vokietijos Rytinės Afrikos kolonijoj. Anglai, vadovaujant generolui Smuts, pagriebė visus perėjimus per Lumii upę, su mažais nuostoliais. Taipgi paėmė du kaimu. Prieš kontr-atakos pasekmingai atmuštos.

RUSAI DABOJA BOSFORĄ.

Petrograd, kovo 10 Rusai ketina naudotis senesniais paimtu Fortu Riza, kaipo papėde, del atakos ant Trebizondo. Rusų kariūmenė dabar randasi mažiau negu 25 angl. myl. atstui Trebizondo. Turėdami viršenybę Juodosiose Jurėse, rusų laivynas dabar sergsti Bosforą (siaurumą ant kurios randasi Konstantinopolis).

VOKIETIJOS NUOSTOLIAI.

Londonas, kovo 10 — Sulyg pranešimų gautų čionai, vokiečių nuostoliai vasario

mėnesyje siekia 35,198. Tai, gi iš viso, nuo pradžios karės, Vokietija neteko 2,6 milij. 372 vyrų.

Anglijos premieras Asquith sako, kad nuo pradžios karės Anglijos priešai užmušė 3153 nekariaujančių ypatų.

ORLAIVIAI BOMBARDUOJA GELŽKELI.

Londonas, kovo 10 — Trisdešimts vienas anglų orlaivis bombardavo vokiečių kontroliuojamą gelžkeli ties Carbin. Labai daug blėdies padaryta gelžkeliui. Anglų orlaiviai visi sugrįžo saugiai namon.

ANGLŲ NEPASISEKIMAS MESOPOTAMIJOJ.

Londonas, kovo 10 — Pranešta, kad anglų sudrutinimai pasiekę vietą tik 7 angl. myl. nuo Kut-el-Amara, turėjo vėl trauktis atgal iš priežasties nedatekliaus vandens.

Berlinas praneša, kad anglai turėjo trauktis, už tai kad turkai juos sumušė mušyje kuris tęsėsi ištisą dieną. Anglai neva paliko 2000 užmuštų prieš turkų pozicijas.

FRANCUZAI LAIKO VAUX FORTĄ.

Paryžius, kovo 10 — Francuzai stačiai užgina, kad vokiečiai užėmė Vaux fortą. Vokiečiai nė neatakavo fortą, ale tik apkasas apačioj kalno ant kurio fortas stovi. Užtai kad jie nesigailėjo bausių nuostolius, vokiečiam nepavyko atsiimti dalį Corbeaux miško.

VOKIETIJA NEPAISO APIE NAUJĄ PRIEŠĄ.

Berlinas, kovo 10 — Berlino laikraščiai sako, kad paskelbimas karės nepadaro jokios permainos santykiuose Portugalijos ir Vokietijos kadangi Portugalija buvo neprielanki Vokietijai nuo pat pradžių. Vokietijos žmonės labai tykia ir lyg nepaisydami, priėmė žinią apskelbimo karės.

Vokiečiai mano, kad Anglija naudosis vokiečių laivais pagriebtais Portugalijoje, del parvežimo anglų ir karės materialo iš Anglijos į Italiją ir Saloniki.

RUSŲ KARĖS LAIVAS NUSKENDO.

Berlinas, kovo 11 — Iš So-

Apžvalga.

D-ras J. Šliupas, kaip praneša "Tėvynė", nuvažiuojo į Washingtoną drauge su keleta kitų lietuvių veikėjų, įteikė kongreso komisijai užrubežinių reikalų memorandumą apie lietuvių kuriame reikalaujama Lietuvai neprigulmybės, vienok D-ras Šliupas savo pasidarbavimu užsipelno didelės padėkos nuo lietuvių, nes jei jis ir neiškovo Lietuvai neprigulmybės tai visgi savo prakalbois, memorandumu ir savo raštais pranešė pasauliui apie mūsų tautos skriaudas, apie mūsų tautos reikalus ir teisingus reikalavimus.

"Laisvė" praneša joguei Brooklyne jau atsibuvo pirmos naujai atvykusių iš Lietuvos svečių prakalbos. Žmonių prisirinkę tiek daug, kad apie penki šimtai turėję grįžti namon nes negalėjo sutilpti svetainėje. Aukų nukentėjusiems nuo karės surinkta \$375 o "Ziburėliui" \$70.

Reikia tikėtis, kad A. Bulotai, Zemaitei ir A. Bulotienei ir kitose lietuvių kolonijose seksis neblogiau.

"Darbininkas" paskelbė joguei D-ro Albert pasidarbavimu tapo įnešta senatan rezoliucija, kad prezidentas Wilsonas paskirtų dieną del rinkimo aukų nukentėjusiems del karės lietuviams. Rezoliucija šiaip skambanti:

"Kadangi dabar, kuomet įvairios valstybės kariauja, milijonai lietuvių didžiūmo netekę maisto, prieglaudos ir drabužių; ir...

"Kadangi milijonai jų išvyti iš namų be persėgėjimo, neturėjo progos apsirūpinti reikalingiausiais daiktais ir delto kencia bada, ligas ir neišpasakytą skurdą; ir...

"Kadangi Suvienytų Valstijų gyventojai su širdperša sužinojo apie šitą baisų padėjimą milijonų žmonių ir širdingai atsiliepia į šauksmą pagalbos, kuomet tik atsišaukimas pasiekė jų ausis: todėl

"Nutarta, kad akyvaizdoje tokio skurdo, vargo, kančių, kuriuos šie keturi milijonai lietuvių kenčia, prezidentas Suvienytų Valstijų būtų garbingai paprašytas parinkti dieną, kurioje Suvienytų Valstijų piliečiai galėtų išreikšti savo sąjauimą, aukodami į fondus, į kuriuos dedama aukos nukentėjusiems del karės lietuviams."

D-ras Albert tikisi joguei rezoliucija bus priimta. Ir pagal teisybę, jei buvo suteikta diena lenkamis ir žydams todėl negalėtų atsakyti ir lietuviams. Bet išgavus šią dieną Amerikos lietuviai turėtų mėginti pasinaudoti

kaip galima daugiau iš jos.

"Draugas" garsinasi joguei, nuo pradžios balandžio, viršijęs dienraštį. Kaina busiant metams \$3.00, S. L. R. K. nariams \$2.00.

Katalikų spauda ne juokais pradeda stiprinti savo pozicijas.

M. S.

Mano Kelionė į Amerika

(Tąsa)

Karės ženklai.

Visu geležinkeliu nuo Vilniaus iki pat Maskvos matyti karės ženklai. Ramiu laiku važiuojant Rusijos geležinkeliu kartais tenka uždegti pustusčius vagonus (karus). Keleiviai ramiai sėdėdami kartais šnekučiuodavo apie įvairius pripuolimus daiktus, o kartais tylėdavo ir nobodžiaudavo. Dabar visai kas kita. Visi vagonai kimšte prisikimšę žmonių, moterų, seniai, vaikai, daug sveikų ir sužeistų kareivių, visos lentynos vagonuose apkrauta ryšulių ryšuliais, pintinėmis, maišais, dėžėmis, užversta daiktai perėjimais, kitur jais užversta ir sėdynės, veik iki pat vagono lūbų. Iš tokios daiktų kruvos kišo galvos moterų, vaikų, senių. Tai pasivėlinę pabėgėliai, nepabėgę laike pirmųjų vokiečių įsiveržimų. Kitas jų po kelis kartus yra matęs vokiečių įėjimą ir buvęs arti mūsų vietų... Kentėje, laikės naminie, tikėje, kad gal greitai bus galas tai "maišačiai", bet nusivile, įsitikinę, kad kažin kuomet bus galas, jie bėga į Rusijos gilumą, apleidę savo vietą nusimindę, nuliudę, nežinę kas čia bus toliau... Visur, kur tik eini per vagonus, girdi kalbant apie vieną ir tą patį dalyką — apie karę... Pabėgėliai kiti jau nei nelabai nori kalbėti apie tuos dalykus — jiems jie yra atsimobė, kad ir pradeda kalbėti tai jie mažai ką nuraminančio, gero pasako... Dažniausiai apie mūsų pačių kariuomenės nepasisekimus, plėšimą, deginimą savo gyventojų... Tokios kalbos ir pavojingos ir nesutinkamos karingu upu tų gyventojų, kurie nėra matę arti karės ir žino apie ją tik iš laikraščių rašymo. Užtat sužeistieji ir sveiki kareiviai pasakoja daug ir įvairių karės nuotikių. Kalbų nuo jų gali prisiklausyti visokių.

Vieni pasakoja taip, kad, rodos tik rusai visur laimi, sumuša, paima nelaisvėn, kad rusų geriausia kariuomenė, geriausias prietaisai ir vokiečiui esą turi būti gailas... Kiti pasakoja kiek ramiau apie savo laimėjimus o kartais pasigirsta net labai nusiminusių pasakų.

Pavyzdin, sėdi du gvardijos sužeistųjų kareivių, paleistu namo kuriam laikui Vienas rusvas, linksmu veidu vyrukas pasakoja, kaip Cholmu jie sumušė austrus.

— Sako, jie manė, kad vat tik paimsią įeisį į Rusiją ir jau viskas pabaigta... O ne! Kaip sutikoma mes juos, tai kaip greitai jie įėjo, tai dar greičiau išbėgo. Kaip avinus

girdi, emėm į nelaisvę, į pelkes sugrudom, — liko jų vežimai su proviantu, amunicija ir viskas... visi keliai ir laukai buvo nukloti lavonais... O mūsų kazokai ir raiteliai tai turėjo gražaus darbo... Susitikus su jų raiteliais, tą ką, sako, žiūrėk pasmeigė vieną, kitą, o anie mosuoja, mosuoja su savo kardais ir nieko... Vienas, sako, kazoko išvaizdos vengrų raiteliai išsigzdavo: pasileisdavo bėgti, pamatę kazokus arba ištolo mesdavo ginklą ir pasiduodavo nelaisvėn. Arba mūsų pėstininkai kur "ik puldavo su durtuvais, ten austrų pėstininkai niekur neatsilaikė... arba nepriėjus per kokį 100 žingsnių ima bėgti arba ištolo mosuoja rankomis ir šaukia: "pasiduodam, pasiduodam!"

Kitas jo draugas liudnesniu veidu klausė, klausė pirmojo kalbos, paskui staiga tarė: — Tu gerai pasakoji apie austrus, bet papasakok ir apie save! Pirmasis šokosi: — O ką apie save, juk pas mus viskas gerai, kur jie mus sumušė? — Taip, kur sumušė? bet papasakok nors kas su mūsų pulku buvo. Mūsų rotoje buvo 300 žmonių, o dabar buvė paliko? — 14 žmonių... kiti visi nauji — iš "ratnikų" paimti. Ir mes nepirtiminiai buvome mušiuose. Atsimink kaip mus vežė pradžioje karės pro Varšavą kiek mūsų ten pravežė. Kad mieste net gėlių pritruko barstyti po kojų, kaip nei penktos dalies dar buvo nepravežę, užkimo daugelio gerklių nuo šaukimo "ura" mus belydint. Tikrai buvo pora milijonų, o kur dabar tie pulkai... Pasiklausk kareivio iš kurios nors dalies —kas jis toks yra, atsakys, kad ratnikas arba zapasnas ir tai antru kartu su gražintais ir ugnį. Tai tik, turbūt, nesaldū ir mums!

— Žinoma, atsako pirmasis: nebeto, kad ir mūsų žušta, bet vis netiek, kiek austrų!

Prie tos kalbos prisideda daugiausiai kareivių už ir prieš ir greitai ji pavirsta pusėtinu ginču: kareiviai rėkauja, mosuoja su rankomis, kartais nusikeikia rusų papratimu. Sustojus traukiniui kaiba nutyla... Į traukinį įeina, beveik kiekvienoje stotyje oficeris, apklausinėja kur važiuoja, apžiūri popierius... Išpradžios nežinojau, ką tai reiškia. Paskui dalykas paaiškėjo... Pasirodo nuo frontų bėga daugelis kareivių... Pasilieka, kur užpakalyje, žmogaus troboje pasislėpęs a išlipęs iš traukinio neina toliau, o pasilieka ir, pragai pasitaikius, sėda į traukinį ir grįžta namo pas savus. Kiti staciai nuo ugnies, nusibodus viską pametę, naudodamiesi tuo, kad arti fronto daug kareivių ir vieną ir į antrą pusę eina ir važiuoja, ateina į stotį, sėda traukinin ir važiuoja pas matyti su jauna pačiuote, su vaikučiais... Kiti nuo muštros iš miesto pabėga pasimatyti su saviškiais ir karais sugrįžta... Delto buvo į-

vesta tokis traukinių prižiūrėjimas.

(Toliaus Bus)

PORTUGALIJA.

Portugalija yra trylikta šalis, kuri stoji didelėn Europos karėn. Ji mažai pagalbos priduos ant jurių sąjungėciam, nes ji kaip ir neturi karės laivyno. Ji turi tik vieną šarvuotą laivą — Vasco da Gama, skraiduolį 3030 tonų, pabudavotą 40 metų atgal. Apart to, ji turi šešis nesarvuotus skraiduolius, kurių naujausias laivas buvo pabudavotas 17 metų atgal. Ji taipgi turi 16 kanuolinių laivų ir dabar budavojasi du submarinu ir vieną torpėdinių laivų naikintoją laivą. Jos laivynas randasi iš viso apie 4900 vyrų. Bet portugalai yra tarp geriausių jureivių pasaulėje, ir jeigu Anglijai reikėtų daugiau gerai išlavintų kareivių del jos laivyno, Portugalija galėtų jai lengvai dastatyti keletą tukstančių. Kas link kariuomenės, tai Portugalija jau daug daugiau naudinga sąjungėciam. Portugalija turi 6 milijonus gyventojų, delto, reikale, ji galėtų bent pusę milijono kareivių karėn pastatyti. Taikos laike, Portugalija turi tik 30,000 kareivių. Bet jos rezervistai skaitliuoja 230,000 taip kad išviso, ji turi 260,000 išlavintų kareivių.

Piniškiškai, sąjungėčiai turės mažą naudą iš Portugalijos, nes pastaraisiais laikais, jos finansai buvo labai blogame padėjime. Jos įeigos yra apie 82 milijonai dol. ant metų bet jos išlaidos yra didesnės ir metinis deficitas yra pridėtas prie tautos skolos, kuri dabar siekia virš bilijoną dol. Ji turi kas met mokėti į 30 milijonų dol. intereso. Jos kariuomenė taikos laike, lėšuoja tik apie 2 milijonu ant metų.

Portugalijos vidaus dalykai pastaraisiais laikais, buvo labai neramūs; jokia Europos šalis paskutiniuose 10 metų nebuvo taip sudraskytai naminiais nesutikimais kaip ji, 1908 m., suokalbiniškai užmušė jos karalių Carlos I ir sosto įpėdinį. Spalio 5, 1910 m., revoliucija nušlavė nuo sosto naują karalių Manuel, kuris pabėgo Anglijon ir nuo tada tenai gyvena. Tuo tarpu, Portugalija tapo respublika. Bet vaidai vienok dar nepasibaigė, kaip parodė nauji sukilimai virš metai atgal.

Kas link didumo, tai išskyrus Serbiją ir Juodkalniją, Portugalija yra mažiausia iš kariaujančių šalių. Ji turi 35,500 ketvirtainių mylių, tai yra mažiausiai negu valstija Indiana. Jos gyventojai, kaip pirmiau minėta, skaitliuoja 6,000,000.

Bet Portugalija turi milžiniškas kolonijas, mažesnės tik už Anglijos ir Francijos. Jos kolonijų plotis yra 804,041 ketvirtainių mylių ir jose gyvena arti 10 milijonų žmonių, daugiausiai juotais rasės.

Iš šių kolonijų 794,000 ketvirtainių mylių randasi Afri-

rikoj. Ant vakarinės Afrikos pajūrės yra Angola ir Kabinda, su 480,000 ketvirtainių myliom ir 500,000 gyventojų; ant rytinės pajūrės 300,000 ketvirt. mylių su 3,200,000 gyventojų. Jai priklauso portas ir miestas Macao, Chinijoje, viens iš seniausių miestų, ką Chinija pavedė svetimtaučiams. Miestas turi 80,000 gyventojų. Apart to ji turi Timor, į piet-rytus Azijos, ir dvi salas Guinea įlankoje, su 345,000 gyventojais iš viso. Senesniuose laikuose, Portugalija turėjo milžiniškas kolonijas ir Pietinėje Amerikoje, ypač Braziliją. Pastaruojų laiku, Portugalijos kolonijos neatnešė jai didelį lobį bet vienok jos turi didelę svarbą ir jei Vokietija išloš karę, galima tikėtis, jog ji pasisavins nemažą dalį šių kolonijų.

Bet dar kitos sąvastis Portugalijos, Azores salos, tik 1800 angl. mylių nuo Suvienytų Valstijų pajūrės, turi didesnę svarbą negu jos kolonijos Portugalijai — ir Suvienytoms Valstijoms. Jeigu Vokietija išlavintų šią karę, politiškių dalykų žinovai sako, kad pirmiau negu Portugalijos kolonijų, ji pareikalautų Azores salų, kartą gavus šias salas, kuomet viduryje Atlantiko, Vokietija padarytų iš jų svarbių svarbiausių laivyno stotį. Azores salos turi daugelį puikių prielankų, kur submarinai ypač rastų gerą prieglaudą. Iš Azores salų, Vokietija galėtų tēmyti Amerikos pajūres, ir reikale, galėtų jas turėti kaip papėdę del užpuolimo ant Amerikos. Ateitis šių salų, kaip ir visos Portugalijos, tuo tarpu rodos randasi rankose Anglijos laivyno. Jei Anglija praloš, tai Portugalijai bus blogai — bet Suv. Valstijom ir nelabai malonu būtų. Taip kad Portugalijos stojimas, labai apeina ir Amerikai.

Kitos Portugalijos salos, ties šiaur-vakarine Afrikos pajūre, t. y. Cape Verde salos, turi tokią pat svarbą iš strategiško atžvilgio Anglijai, kaip Azores salos Amerikai. Jei šios salos patektų Vokietijai, ji galėtų jomis naudotis kaip papėde, iš kur tēmyti Anglijos Afrikos kolonijas. Per rešta šios karės Anglija naudosis šiom salom, kaip prieglaudos savo laivam. Jei kiti Vokietijos skraiduoliai kaip Moewe, išsprustų į Atlantiką skandin-tį sąjungėčių pirklybos laivus, turint šias salas kaip papėdę, būtų lengviau juos sugauti.

Jei sąjungėčiai laimės šią karę, vieton kad Vokietija gaus dalis Portugalijos sąvasčių, Portugalija gautu kelis šmotus Vokietijos kolonijų.

Sulyg jurių tradicijų, kapitonas skestančio laivo, daugiausiai turi pats žuti. Jeigu jis išlieka gyvas, jam vienok niekuomet neduota kitas laivas valdyti. Bet karė permaino visas tradicijas. Kapitonas nuskandintų laivų Lusitania ir Arabic išliko gyvi ir gavo po naują laivą valdyti.

Naujos Knygos.

"MOTINA" — T. M. D-jos leidinys N. 22.

Visų šviesesniųjų lietuvių paskutinių metų svajonė buvo susilaukti gerų mokslinų populiarizatorių (išaiškirtojų-išplatintojų), kurie, iš senovės graikų milžinas, Promotejus, išgriektų tą ugnį iš dangaus, iš žmonių žinijos viršunių, ir numestų ją žemyn — visiems žmonėms. Ir tokių populiarizatorių mes susilaukėme. Tai prido paskiausias T. M. D. leidinys "Motina," parašyta jauno lietuvių mokslininko -daktaro Antano Garmaus. P. A. Garmus nepirmu syk pasirodo su populiariais mokslų raštais. Daug jo įvairių rašinių iš bijologijos (mokslo apie gyvybę) yra tilpę "Lietuvos Ukininko" kalendoriuose. Yra keletas jo mokslinių raštų, išleistų atskiriomis knygutėmis. Visose savo raštuose jis pasirodo mokąs puikiai visiems imanomai išguldyti sunkius mokslo dalykus, bet nei viename taip gerai neapsireiškė jo talentas rašyti žmoniems apie mokslo dalykus kaip "Motinoje." Jis šitame savo rašinyje parodo, kad jis pradeda darytis tokiu populiarizatorium, kaip plačiai pagarsėjęs rusų Rubakinas. Jis pradeda nusakyti dalyką trumpai, bet aiškiai, suprantamai, labai gyvai, vaizdingai, su prakiliu jausmu ir giedriu, džiaugsmingu upu. Visa jo "Motina" nuo pradžios iki galo yra taip parašyta. "Motina" prido kad to jauno mokslininko talentas dar auga, bręsta ir ateityje iš jo galima tikėtis dar geresnių dalykų ir iš kitų mokslo šakų.

"Motina" — tikra brangenybė žmonėms skiriamų knygų tarpe. Ji netik suteikia paskutinių metų mokslo patyrimų apie motiną ir motinystę, pradedant nuo žemiausių ir baigiant augščiausiais gyvenais, bet ir mokina mylėti ir branginti "motiną ir motinystę," tą gyvybės šaltinį, tą retę tarp gyvųjų kartų, anot gerb. autoriaus žodžių. Tas veikalas patarnauja netik skleidimui žinijos mūsų žmonių tarpe, bet ir kultūrinimui, švelnimui mūsų žmonių dvasios gerbimui ir mylėjimui gyvybės šiame pasaulyje visuose jos apsiereikimuose. Štai kokią giesmę gyvybei ir motinai randame pradžioje tos knygos:

"Platus ir didis mūsų pasaulis. Svarbiausias šio pasaulio apsiereikimas — jo gyvybė. Pati iš save gyvybė — įvairių įvairiausia, bet vienas bendras apsiereikimas puola akysna: pradedant nuo nematomų smulkiausių gyvūnėlių baigiant gražiausiu gamtos tvėrimo žiedu — žmogum — visur rasime "motiną" Tokiame prakilniame upe išlaikyta viena knyga. Gale knygos "Užbaigoje" gerb. autorius apvinklinėję savo upą, atlikus knygos parašymą. — Jį traukia, masina-vilioja pasaulis su savo grazybėmis bet jis neklauso to masinančio balso, jis pasilieka dirbti moks-

lui, tik nori jis, kad jo darbas būtų branginamas vienuočių, nenuėitų jo pastanga šviesti ir lavinti žmones. Reikia tikėtis, kad mūsų visi žmones atjauts tą prakilnų mūsų jauno mokslininko troškimą ir darbą tos knygos skaitymu. Visi, kas to veikalą dar nėra perskaitę — turėtų išgyti jį ir įdomiai perskaityti. T. M. D. savo uždavinį puikiai išpildė. Knyga išleista gražiai, su paveikslėliais, ant gero popiero, su gražiais viršeliais.

Naudingo žmogaus gyvenimas. Pagal lenkišką sudėję M. Untulis. "Vienybės Lietuvninkų" spauda ir lėšomis. Kaina 15 c.

Užsipelnė Diplomą. Drama vienų veiksmėje iš Lietuvos Dvarponių gyvenimo. Parašė J. B. ir E. L. "Vienybės Lietuvninkų" spauda ir lėšos. Kaina 10 c.

PASVEIKINIMAS

Skiriu pp. A. Bulotui ir Zemaitei.

Sveiki-gyvi Sveteliai mylimi! Laukėme Jusų ilgai! Su atvyra meilės Mūsų širdimi Sveikinam nu širdingai!

Linkim sveikatos Ir metų ilgų. Vardan mus meilės šventos, Kovo' tarp vargo Ir karės bangų Tėvynės, —ženės gimtos.

Sveiki-gyvi Lietuvos milžinai Gelbėję mūsų tėvus! Jusų darbai Visados —amžinai, Giliai mūsų širdyje bus. Merkyinės Vaidyla.

LAISKAS IS LIETUVOS Minskas.

...O dabar pranešame jums, kad mes dar esame sveiki ir gyvi, ale kenciam labai didelį vargą ir badas neišpasakytas, kurio aprašyti ir plunksna negali. Gyvename dabar gubernijoje ir mieste Minsko...

Atėjo baisi valanda mūsų linksmam gyvenimui — vos gyvastį išsinešėm, viskas nuėjo į ugnį ir tiktai pelenai liko ant to daikto kur mus mūsų brangiausia motinėle augino...

Kaip mūsų vaiskas bėgo, tai mus išvijo iš mūsų locnių namų, ir dar rapnykų gavom, ką negreitai bėgom. Nespėjom nieko pasiimti su savim. Taip likom biedni kaip stovėjom... Visas mūsų turtas pavirto į pelenus.. Dabar mus atvarė į Minską, o Minske labai blogai gydanti. Viskas brangu, nusidarkyti nieko negalime ba pinigų neturim. Pas mus sudarė tokius komitetus, kurie duoda pagelbą; ant vienos dienos duoda 10 kapeikų ant žmogaus. Bet tai labai mažai, nes Minske kaštuoja viena silkė 55 kapeikas, ir tai dar pasmirdus, kad valgyt negali. (Ištraukos iš laiško nasiųsto ponui Kaz. Zemaičiui, Worcester, Mass.).

PO MEDŽIU.

Mieli broliai ir seseris:—

Mės čionai po medžių tankiai apkalbame patį save, kaip mėš sutverti, su galva, kunu, rankom, kojom, smegenimis, krauju, muskuliais, ir nervais. Mės tankiai matome, ką mėš galime iš savės padaryti. Mės datiriame, kad žmogus su jo ypatybėmis galima išlavinti ir pakeisti veik ant visko ir žmogus gali stovėti veik ant vietos, nesilavinęs ir neveikęs su savo protu, nē nelavinęs savo kuno prie nieko. Jis gali buti pastumdėlis aplinkybių.

Šiandien mėš pasikalbėsimė apie tautą mūsų, tai yra apie abelną burį mūsų žmonių, susidedantį iš trijų, keturių milijonų žmonių. Tauta, kuri turi tokį skaitliu asmenų nemaža tautelė; tai yra milžiniškas kunas žmonių. Delto mums turi rūpėti, ką mes galime parodyti iš mūsų tokio milžiniško burio žmonių. Lyg neramu darosi, kad mėš pasaulėje negalime drąsiai parodyti iš tarpo savųjų nieko tokio kas nustebintų kitus.

Kur mūsų bepartyviški geradarai, kurie trokštų, visai tautai mūsų gerovės, kurie nenorėtų užmesti savo meškere, pritraukti prie savo vežimo kad jį trauktų, kur yra tie kurie ištroškusi musiški pagirdytų ir nenorėję užmokėscio, garbės, pasikavotų?

Kur yra mūsų mekanikai, teplioriai, dailininkai, muzikantai, filozofai, artistai, kuriuos galėtume pasistatyti pirma save ir parodyti pasauliui kaipo mūsų žvaigždes. Jie mus supažintų su pasauliu, jie gautų mūsų simpatiją nuo kitų tautų. Jie, žodžiu sakant, mus padailintų, pagražintų mūsų buvį, mėš turėtume ir-gi didesnę įtekmę pasaulėje.

Kartas nuo karto netik mūsų patįs ypatiskai jieskome sau prieglaudos, jieskome pagalbos nuo mūsų artymo, bet metams ir amžiams bėgant visa mūsų tauta reikalauja pritarimo, pagalbos nuo kaimynių viešpatysčių. Kad gauti pagelbą nuo artimo savo, mes persistatom kad jis pažintų mūsų. Tautai reikalaujamą pagalbos, taipgi turi save persistatyti pasirodyti, tik tada ji gali gauti pagelbą, kada ją kitos tautos pažins. Vargingi mėš ir šioje nelaimingoje valandoje, kada kėncia bada ir ne-

laimę visa mūsų tauta. Užsistovėjusi mūsų tauta, užmirusi jos dvasia per daugelį amžių, nedavė mums tų garsiųjų pasaulėje žvaigždžių, kurias nuo toli matyti ir kurios toli nušviestų mūsų tautą, gautų užuojautą, pritarimą ir pagelbą. Daugiau mėš nukentėsimė, daugiau musiški išmirs bėdų, negu kitų tautų šitoje baisioje Europos karėje.

Bet gamta yra teisinga išdžiovina sausą, nelaistytą pievą, nudžiovina medį su pakirstomis šaknimis. Baudžia lygiai ir mus už mūsų apsileidimą. Jeigu neužgimė pas mus artistai, tai kur mūsų motinos tokios kurios persimtu su visa dvasia savo bent kokiu nors geru darbu, bent kokia gera idėja, kur yra tos motinos kurios mėgintų nuodugnai suprasti ką nors pasaulėje? Tik tokios motinos gali pagimdyti puikius artistus, kurios parios pamylėtų bent kokį pasaulės tikrą gražumą. Vargai gali suspausti kuną neapsakytai sunkiai bet žmogaus proto, jo dvasios negali taip surišti kad motina negalėtų rūpintis igimdymu geru noru savo kudikių. Gal pas mus yra daugybė aristų gimusių, bet likusių neaptašytų, neapdailintų. Labai didelė daugybė gal žuvo iš mūsų nesusipratimo.

Ta tai yra mūsų kaltybė mūsų apsileidimas, kad mėš neištiriame mūsų asmenų ant ko kas turi palinkimą ir talentą ir nepagalbstime jo tą talentą aptašyti, apdailinti, iš ko vėliau mėš galėtume pasigėrėti ir kuris atšviestų spindulius ant mūsų tautos. Mums kaipo tautai neatbutinai reikia tuom pasirūpinti, ne niekinti, nepravardžiuoti vienas kito bet reikia rūpintis. kuodaugiaus vienybės, kad vienybėje gyvendami ir turėdami galybę galėtume užlaikyti savo tautiską sveikines, kuriose jaunimas galėtų lavintis daug įvairių mėš ginių, įvarose šakose moklo pakol neatrastų tikrai to kas jame yra gero ir tą paskui tobulinti, gelbėti jį, apdailinti, kad galutinai pasiektų savo augščiausią miklumą. Toks tai butų tikras kelias mūsų kylimo ir žengimo pirmyn.

Kada nors ankščiau ar vėliau, jeigu norėsimė mėš tikrai žengti pirmyn turėsimė paimti tokį budą. Ki-

taip mums rėdantis, ypatingai šioje šalyje, mėš nepakelsimė savo tautos.

Kiekvienas geresnis talentas kuris netikėtai apsi-reikš ir bus patėmytas per svetimtaučius, jis bus nuo lietuvių pavogtas, paveržtas amžinai. Ir dabar jau turime daug mūsų talentuotų žmonių, kurie maišosi tarpe svetimtaučių, mėš juos jau praganėm ir pražudėm. Jie jau ir savo kalbos nevartoja ir užmiršė.

Jaunimas mūsų, turėdamas kur nueiti ir gražiai vakarus praleisti tarpe savųjų, išsitobalinęs bent kokį savo talentą paliktų musiškiu o nepražutų bangose svetimtaučių. Taip yra, mieli broliai, su mūsų tautu, kuri gaus dalį jų mokesčių jei karė tęsis iki galui 1916 m.

Kadangi mūsų tauta susidaro iš mūsų pavienių asmenų, grožis tautos gali paeiti tik nuo gražaus rėdymosi mūsų pačių, taipgi mūsų, kurie susirenkam čionai po medžių irgi turėtų būti noras kad naikinti kiek galėdami partijas iš mūsų tarpo. Tik partijos ir susukimas žmogaus smegenų pagal vieno, kito išmislą, kelia pas mus neapykantą, pripildo mūsų laikraščius bergždiom kalbom vietoje kur butų kas parašyta apie reikalą liečiantį mūsų gerovę. Randame prirašyta laba daug apie žmogaus išsitaramą, apie žmogaus paslydimą nuo kelio. Mes žmonės po medžiu nors tiek galime padaryti, neužpulti aukos ant kurios mums siundo, nekasti, bet broliškai paduoti ranką vienas kitam. Mės nieko neturime už ką peštis ir nieko ne turime matomo ateityje už ką turėtume peštis, o mūsų reikalas vienybės, tai sto vi pirmas, nes mėš ir mūsų visa tauta reikalauja didelių spēkų, kad ją užlaikyti ir tobulinti. Mums daugiau turi rūpėti tyras mokslas o ne partijos, nes tik per vienybę mes galime pastoti galingi. Tada mūsų tauta bus laiminga.

DARBININKŲ ŽIN S.

Alaskoje uždrausta vaikams neturintiems 16 metų dirbti po žeme.

Californiajos valstijoje 20,000 moterų dirba dirbtuvėse, kur dedama vaisius ir blėtas.

Saskatoon, Kanadoje, sakoma beveik nėra bedarbių o ukių darbininkų negalima dasišaukti.

Suvienyti Amerikos Kasyklų darbininkai nutarė nesu-sijungti su Vakarų Kasyklų Darbininkų Federacija.

Per dvidešimt metų Tarp tautiška Molderių Unija išmokėjo \$2.661.192.25 sergantems nariams.

Dešimts centų ant dienos del alaus užtenka bile kokiam darbininkui, nutarė viens Bayonne, N. J. teismas, apybuodamas vieno žmogaus išleidimą tam tikslui.

Virėjų, į stalus nešėjų ir bartenderių unijos New Yorko mieste nori šešių dienų savaitę, 10 val. darbo dieną ir pertaisymą visų mokesčių.

Sulyg Norvegijos įstatymo, ant tos šalies laivų tik pusė arba trečdalis darbininkų gali buti svetimtaučiai.

Cigarų dirbėjų Tarptautiška Unija du syk pailgino gyvenimą, abelnai imant savo narių, padidindama du syk jų mokesčių ir sutrumpindama jų darbo valandas.

Viešų mokyklų mokytojai mieste Regina, Kanadoje, kurie dabar randasi karės lauke gaus dalį jų mokesčių jei karė tęsis iki galui 1916 m.

San Antonio, Texas, bartenderių unijos pasidarbavimu išleista įstatymas kad to miesto salionai turi buti uždaryti nedėliomis.

Kapų kasėjai Glasnevu (Airijos) kapinyne, išėj ant streiko už tai kad kapinyno komitetas nemokėjo jiems viršaus už nedėlieni darbą.

Senatorius Kenyon, iš Iowa, įvedė į kongresą bilijų uždraudžiant moterims dirbti bile kokiose dirbtuvėse ilgiau negu 8 val. per dieną.

1915 m. sulyg Michigano valstijos atlyginimo įstatymo, sužeistiems darbininkams arba jų šeimynom, išmokėta \$1,213,103.

Rugpiučio, 1914, kare tik prasidėjus daugiau negu pū-sė Francijos dirbtuvių buvsustoje. Dabar virš 81 nušimtis vėl dirba, ir tai nėra amunicijos dirbtuvės, bet dirbtuvės daiktų reikalingų ir taikos laike. Dirbtuvėse suprantama, daugiausiai dirba moteris.

Duluth, Minn. dailydžių unija iškovojo naują mokesčių nuo 1 gegužio, jos nariai gaus po 55 c. ant valandos. Dabar jie gaus tik 47½.

Porthsmouth, Ohio, bravo rū darbininkų unija padarė trijų metų kontrakta su darbdaviais. Mokestis bra-vorminku ir vežėju alaus pakelta 2 dol. ant savaitės.

ANGLIJA.

NUO PIRMUTINIŲ LAIKŲ IKI PRADŽIAI 9-TO ŠIMTMEČIO.

Labai, labai seniai, Anglija nebuvo sala, ale dalis Europos kontinento. Bet laikui bėgant, Šiaurinės jurės įsiveržė ir atskyrė ją. Greičiausiai, kad dar prieš atskirimą, jau žmonės gyvenė Anglijoje. Jie nebuvo panašūs į dabartinius anglius; manoma, kad jie buvo žemo ugio, stori ir tamsių plaukų, panašūs į šiandieninius eskimus. Jie gyveno ūruose, ir medžiojo žvėris, kurie, labai įvairūs ir skaitlingi, radosi tankiuose miškuose. Drapanos šių pirmųjų gyventojų Anglijos, buvo vien kaliai; jų ginklai, svarbiausias kurių buvo kujas, nutašyti iš akmens. Namų rankandai, kokius jie turėjo, buvo daugiausiai taipgi iš akmens.

Su laiku, šie patįs žmonės išsivystė arba kita rasė, atvykus iš kontinento, senuosius gyventojus išnaikino ir užėmė jų vietą. Ši antri Anglijos gyventojai buvo augštesni ir gal šviesesnio veido už pirmuosius. Jie buvo pasiekę augštesnį civilizacijos laipsnį. Jie taipgi vartojo akmens ginklus, bet gražiau nutašytus, nupoliruosius. Kiek vėliau, šie antri gyventojai išmoko daryti indus iš molio, austi, ir vartoti metalus, ypač bronzą; kurį jie padirbo iš vario ir cino; (Anglija nuo seniausių laikų buvo pagarsėjus savo cino kasykloms). Apie šiuos pirmus ir antrus Anglijos gyventojus, mes žinome tik iš kaulų, ginklų ir indų, kuriuos iškasama iš urvų, kurie buvo tų žmonių namai.

Gal tukstantis metų prieš Christaus gimimą — istorikai nesutinka ant tikro laiko — nauja, galinga rasė atvyko iš kontinento ir apsigyveno Anglijoje. Tai buvo keltai — broliai tų keltų, kurie apsigyveno Francijoje. Keltai buvo daug labiau civilizuoti už originalius Anglijos žmones, bet ir gi neturėjo raštų, ir mes apie juos dažinome tik nuo jų pergalėtojų romiečių.

Anglijos keltai sulyg romiečių, buvo pasidalinę į skaitlingas gentis, ir jų svarbiausias užsiėmimas buvo karė. Jų ginklai buvo jėtis ir bronzos kalavijai. Kad apsiginti nuo priešų jie turėjo iš karklų nupintas skydas, apdengtas kailiais. Jie taipgi vartodavo karietas, su ilgom dalgėm iš šonų; šias karietas traukė gerai išlavinti arkliai. Kuomet kareivis pasileido šioj karietoj į vidurį priešų, pastarieji krito kaip javai dalgėm nupiauti. Namai keltų buvo taipgi urvai arba mažos apvalų medžių trobelės miškuose. Vėliau jie priprato gyventi kaimuose ir auginti javų bet daugiausiai, jie pramito iš produktų medžioklės ir kaiminių. Jie augino arklius, galvijus, avis ir kiaules, taip gi naminius paukščius. Jie dėvėdavo labai mažai drapanų, ir kaip jų broliai keltai Francijoje, karės laike nusidažydavo kunus mėlynai. Keltai gyvenantieji pietinėje dalyje salos buvo labiausiai civilizuoti, nes pas juos atvykdavo fėnikai pirkliauti de-cino, ir supažindino juos su augštesne rytų civilizacija. Visi keltai turėjo britvas ir nusiskusdavo barzdas, palikdami tik usus Plaukus vyrai ir moteris dėvėdavo ilgus Kuomet galingi priešai artindavosi, keltai suvarydavo savo kaimines ir ruošies fortus ant kalnų, ir čionai gyndavosi su savo šeimynom. Šie fortai buvo iš akmens arba didelių apvalų medžio ir molio.

Tikėjimas Anglijos keltų buvo druidiškas, taip kaip Francijos keltų. Jie garbino vieną viršiausį Dievą, kurį jie nelabai aiškiai išsivaizdino ir galbūt mažesnių dievų, daugiausiai gamtos apsiereiškimų. Šiem dievam jie kartais aukaudavo ir žmonių gyvastis. Jie tikėjo į pomirtinį gyvenimą, kur geri bus palaikinti o blogi nubausti. Jų šventynėcios buvo aržuolų gojai o jų kunigai, druidai, kurie turėjo didelę įtekmę ant žmonių ir kuriem buvo pavestas vaikų auklėjimas ir mokinimas. Jų didžiausia šventė atsibuvo kovo mėnesyje.

Romiečiai pirmiausiai susidurė su Anglijos keltais 55 m. prieš Chr. gimimą, kuomet Julius Caesar, kuone įveikęs Galijos gyventojus, nutarė paversti ir Angliją arba Britaniją, kaip lotynai ją vadino, į Romos provinciją. Pirmą kartą Caesarui neįvyko apgalėti britanus ir jis turėjo sekantį metą vėl užpulti ant jų, su virš 30,000 gerai dis-

ciplinuotų kareivių, pirm negu juos įveikė. Ir tada, paėmęs duoklę ir keletą užstovų, Caesar vėl apledo Britaniją. Užsiėmė svarbesniais dalykais, romiečiai lyg ir užmiršo britanus per apie šimtą metų. 43 m. po Chr. gimimo, Romos imperatorius Claudius, išgirdęs apie greitai kylančią britanų tautą, vėl sumanė juos apgalėti. Antras apgalėjimas britanų tęsėsi per apie 40 metų ir nemaža lašavo romiečiam. Per tą laiką ypač atsižymėjo narsiu pasipriešimū romiečiam britanų vadas Caractacus ir jų karlienė Boadicea. Po pastarosios vadovystė, britanai išskerdė septynis dešimtis tukstančių romiečių, kareivių ir kolonistų. Bet už tai, mušyje ties Londonu, 80,000 britanų paguldė galvas. Britanų kunigai, druidai, ypač vis gundė juos kilti prieš romiečius, delto romiečiai sunaikino druidų didžiausią šventynę ant salos Mona, ir išskerdė kuone visus druidus. Bet ir tada britanai dar priešinosi, ir jie buvo galutinai apmalšinti tik kuomet gabus ir teisingas gubernatorius Agricola buvo pasiūstas valdyti Britaniją. Ką kardas neįstengė padaryti, Agricola padarė švelniū ir teisingu valdymu: britanai apsiėmė buti ištikimi romiečiam. Nuo tada, civilizavimas Britanijos sparčiai augo. Puikūs keliai buvo padaryti skersai ir išilgai Britanijos. Pramonė, žemdirbystė, įvairios industrijos platinos. Britanai priėmė romiečių papročius, ir nors jie niekomet taip nepersisėmė Romos kultura kaip jų broliai, Galijos keltai, vienok jie liovėsi buvę „barbarai.“ Kad apginti britanus nuo puslankinių tų laikų Škotijos gyventojų, akmeninė siena, 68 myl. ilgio, 12 pėdų augščio ir 8 pėdų storio buvo pastatyta per siauriausią dalį salos kur dabar randasi rubežius tarp Anglijos ir Škotijos. Šią sieną nuolat saugojo keli legionai romiečių kareivių, ir taip užtikrino taiką britanams. Romiečiai buvo nebogi valdovai ir iki 420 m. Britanijos žmonės buvo gana laimingi.

420 m., romiečiai atitraukė visus kareivius iš Britanijos, ginti Italiją prieš gotų užpuolimus. Jie nesėjo apiešti salą, kuomet škotai, pereidami per sieną, pradėjo varginti britanus. Pastarieji, atrpatę kovoto per tiek metų taikos, negalėjo atsiginti ir pasiėmė pagelbon saksonus, anglius ir jutus, teutoniskas gentes, kartu vadinamas „anglo-saksonai.“ Šie teutonai, dideli piratai, papratė kovoti, atvyko Britanijon 449 m. ir tuoj priverė škotus grįžti atgal į savo kalnus. Bet, ant britanų nelaimės, anglo-saksonam taip patiko Britanija, kad kartą tenai atvykę, jie nenorėjo daugiau išsikraustyti, ir iš apginėjų pastojų užpuolikais, baisesniais negu škotai. Priversti kovoti už savo gyvastis ir namus, britanai atgavo savo seną narsumą ir per šimtą penkiosdešimt metų kovojo su užpuolikais. Bet teutonam pribuvo vis daugiau ir daugiau viengencių pagalbon, ir 607 m. britanai buvo galutinai apgalėti. Sumušti ant visų pusių, persekioti, nekurie britanų pasitraukė į Airiją, kiti į Franciją ir provinciją iki šiai dienai vadintą nuo jų „Bre-tagne,“ bet dauguma užsiliko vakarinėje ir piet-vakarinėje dalyje Valioj ir Cornwall, kur jų paeiniai ir dabar gyvena. Valioj, britanai užsilaukė laisvi iki 13-tam šimtmečiui.

Laikė romiečių viešpatavimo, lotynų kalba buvo labai prasplitimas tarp britanų ir krikščioniškas tikėjimas buvo įvestas. Žiaurumas ir visiškumas teutonų apgalėjimo šalies matosi tame, kad lotynų kalba ir krikščionizmas visai dingo kartu su Romos civilizacija. Šalis vėl pavirto į puslankinę. Nereikia manyti, kad nē vieno britano neliko jų tėvynėje; daugelis teutonų buvo pasiėmę gražiausias britanų merginas už moteris; gana didelis skaičius britanų taipgi, buvo pavergti. Bet-gi, moteris ir vergai negalėjo užlaikyti tradicinę civilizaciją, ypač, kadangi žiaurus teutonai labai neapkentė visokios civilizacijos, kaipo apsiereiškimo nusilpnėjimo — „minkštumo.“

Kartą apgalėję britanus, anglo-saksonai kurių radosi jau labai didelis skaičius Britanijoje, pradėjo kovoti tarp savės ir išsikirstė į įvairias „karalystes,“ kurių septynios buvo ypač svarbios. Nuolatinės karės tebėjo tarp šių karalysčių iki 827 m. Egbertas, karalius Wessexo, apgalėjo kitus karalius ir suvienijo visą šalį po viena valdžia. (Tąsa)

LIETUVIAI AMERIKOJ.

FITCHBURG, MASS.

Vasario 27 d. Lietuvių Jaunuomenės Draugijos atsi buvo trijų metų sukaktuvių apvaikšiojimas. Tam tikslui surengta prakalbos ir šeimos miška vakariene. Kalbėtojų buvo p. Smelstoriūsis iš So. Boston, Mass. Jis nurodė ant kiek draugijos kaip L. J. D. yra naudinga visuomenei ir kiek jos gero atneša. Prakalba labai patiko publikai.

Už vakariene kiekvienas naris turėjo užsimokėti po 25 c.; moteris (nes prie L. J. D. priklausė abi lytys) galėjo aukauti šį tą iš valgomų daiktų. Aukavo sekančios: ponios O. Rudzinskienė, O. Urbonienė ir A. Povilaitienė. Ant programo buvo monologų ir deklamacijų. Lietuvių benas griežė už dyką per šį vakarą.

R. M. J.

KEWANEE, ILL.

Darbai čia eina gerai, net viskas braška. Dirba pilnas dienas ir 3 vakarus ant savaitės dirbama viršvalaikį. N. T. C. padidino mokesčius ant 25 c. ant dienos nuo 1 d. vasario.

4 d. kovas Švento Antano parapija po bažnytinę sveitinę surengė pasilinksmimo vakarėlį. Gal niekur taip gražiai ir tvarkingai jaunimas nemoka linksmintis kaip Kewanee. Šis vakarėlis buvo pilnas gyvumo ir jaunuomenės gražiai pažaidė; daugiausiai pašokta lietuviškų šokių. Publikos buvo pilna svetainė. Pelnas ėjo ant bažnyčios. Rengėjai buvo pp. Šilgalis ir Norkevičė. Visi buvo užganėdinti šiuo vakarėliu.

Liudnas Bernelis.

OMAHA, NEB.

Mums tapo prištą iš karpas iš anglų laikraščių šio miesto, kurios paskelbia, kad gerb. kun. G. F. Jonaitis, klebonas Sv. Antano lietuvių Romos katalikų parapijos So. Omahaje, darbuojasi gauti pašalpą del karės nukentėjusių lietuvių nuo svetimtųjų. Gerb. kun. Jonaitis bando supažindinti vietinius svetimtųjų su Lietuva ir lietuviams ir įgyti jų simpatiją, kad gelbėdami belgus ir lenkus, jie neužmirštų ir musų.

Labai pagirtinas darbas, už ką reikia garbę atiduoti kun. Jonaitiui. Red.

PITTSBURGH, PA

Atsišaukimas į Pittsburgo lietuvių ir lietuvaite.

Kaip liudna yra pamislinus, kad Pittsburgo lietuvių jaunimas yra taip skaitlingas, o vienok taip neveiklus, taip pasileidę kas link doraus ir gražaus pasilinksmimo! Net gėda darosi pamislinus, kad kitos lietuvių kolonijos turi savo benus, didžiausius chorus, teatrališkas kuopas — o mes, ką mes turime? Kad Pittsburgo lietuvių jaunuomenė taip mažai atsižymi veiklumu, rodo yra daugiausiai kaltos merginos. Kas

žin kodėl, bet musų merginos apart šokių ir tuščių pasilinksmimų rodo nieko nemylė, prie nieko neprisi-deda.

Štai jau antras metas kaip sutvėrėm Birutės Chorą; vyrų šiam chore randasi 33 o merginų vos 16. Ir tai, suaugusios, vedusios moteris daugiau rupinasi prasilavinti giedojime negu jaunų merginų.

Vardan musų tautos labo šaukiuosį į pittsburgiečius meskite tą apsilėidimą, ir imkitės darbotis — stokite į Birutės chorą! Busantis S. S. L. A. seimas atsibus musų mieste. Kaip mes priimsime tuos prakilnius žmones? Ar nebutų gražu juos pasveikinti su gražiomis dainoms, su eilėmis, pasirodyti kad pittsburgiečiai nėra višai nupuolę tautiniame veikime, bet atmena savo bran-gią Lietuvą, myli jos dainas. Draugai ir draugės, meskime tuščią laiko eikvojimą, lavinkimės dailėje; rašykitės prie Birutės choro, o praleisite linksmai, naudingai subatos vakarus, ir dar sutauypsate tuos pinigus, kuriuos dabar saliuuose ar kur kitur ant vėjo leidžiate. Visi iš vien prie bendro darbo!

Pittsburgo Gyventojas.

FITCHBURG, MASS.

Vasario 28 d. apsilėidė p. A. Ž. su p-le M. T. vestuvėse dalyvavo nemažas būrelis žmonių. Viens iš svečių, p. J. R. sumanė rinkti aukų del karės nukentėjusių lietuvių, tikėdamas, kad niekas neatsisakys šelpti broliuš kurie ten vargsta, badą ir šaltį kenčia, kuomet čionai mes linksminamės. popilius darom. P. J. R. prašė jaunavedžių daleidimo įvykdinti jo sumanymą, bet jaunavedžiai griežtai atsakė, sakydami kad vargai tėvynainių jiems nėra svarbu.

Ten Busas.

CLEVELAND, OHIO.

Čionai randasi daugiausiai plieno ir geležies dirbtuvių, bet yra ir kitokių išdirbysčių. Ale atsižvelgus į sąlygas tose dirbtuvėse ir į apsiėjimą "foremanų" su darbininkais, darosi gan liudna. Prasti darbininkai čionai velka gana sunkų jungą ant pečių. Unijų pripažystančių dirbtuvių mažai yra, o kitur, kadangi darbininkai nėra susiorganizavę, jiems mokama mažiausias algas už sunkų darbą ir ilgas valandas.

Pataričiau lietuviams darbininkams iš kitų kolonijų būti atsargiaisi su važiavimu į Clevelandą.

Darbininkas.

Nuo laiko kada valdona Afganistano, (į šiaurę Indijos) nusipirko automobilių, toj šalyje tapo padavavota 10,000 mylių plento. Plentas ir pirmiau buvo pageidaujamas ir svarbus, bet netaip svarbu kaip dabar, kuomet jis reikalingas valdonai del pasivažinėjimo.

Plaktukai ir kujai buvo pirmiausiai padirbtai puslankinių žmonių ant pavidalų žmogaus rankos ir kumščios.

MARGUMYNAI.

GYVAČIŲ AKIS.

Gyvates neturi akies vokų, ir todėl niekuomet neužmerkia akių. Jų akis yra apvilktos su kokia tai permatoma medega, panaši į stiklą. Kuomet gyvatė nu-meta, laiks nuo laiko savo viršutinę odą, šis akių uždangalas taipgi nupuola. Šis uždangalas yra taip drutas, kad jokios šakos, aštriausios žolės ir t.t. ką pataiko į akį, negali jį pradurti. Vienok gyvatė gali puikiai per jį matyti.

GYDYTOJAI IR VAISTINYCIOS.

Suvienytose Valstijose randasi vaistinyčia (aptieka) del kiekvieno 2000 gyventojų o gydytojas del kiekvieno 667 gyventojų, sulyg skaitlinių tulo New Yorko vaistų laikraščio.

15,637 miestuose ir miesteliuose randasi 46,561 maistinyčių kur vaistai pardavinėjami smulkmeniškai. "Wholesale" vaistinyčių yra 230, delto viena ant kožnų 165 paprastų vaistinyčių.

Gydytojų Suvienytose Valstijose randasi 150,000 — t. y. 3 del kiekvienos vaistinyčios.

ISDYKĖ VAIKAI, PRIEŽASTIS TRAGEDIJOS.

Neseniai Brooklyne, tulas Pasquale Curoso, 80 m. amžiaus, suriestas nuo reumatizmo, išėjo iš savo namų pasivaikščioti. Iš priežasties reumatizmo, jis labai ir šaltį kenčia, kuomet čionai mes linksminamės. popilius darom. P. J. R. prašė jaunavedžių daleidimo įvykdinti jo sumanymą, bet jaunavedžiai griežtai atsakė, sakydami kad vargai tėvynainių jiems nėra svarbu.

Kuomet jis povaliai ėjo gatvę tą vakarą, du italukai, sunus Juozo Certona, juokė si iš jo, vadindami jį paniekinančiais vardais. Senukas atsakė jiems rustai. Tuo tarpu, Certona, sėdėdamas ant savo prie angio tik šypsojosi iš savo vaikų nemandagumo, rodos kad jų biauirus pasielgimas jam patiko. Pamatęs tai nelaimingas senukas išsitarė ką nors apie blogą užauginimą vaikų. Certona, įniršęs, pribėgo prie senuko ir kirto jam per veidą, pameddamas jį. Senukas, šiaip taip pasikėlęs, užgavo Certoną su savo lazdele. Certona tada išsitraukė britvą ir perpiovė senukui veidą. Senukas apsigrįžo ir svyrudamas, prašydė eiti savo triobelės link, Certona sekė paskui, mušdamas jį kumščiom ant kiekvieno žingsnio.

Senukas paknupo ant slenkščio savo namelio ir įpuolė vidun, bet jam pavyko pagriebti seną revolverį, kuris radosi užpakalyje durų. Certona vis sekė senuką, tai kindamas jį mušti. Senukas atstatė revolverį į jį ir staugai iššovė. Visas Certona viršugalvis buvo nuneštas ir jis krito negyvas.

Policija atvyko; ambulanco chirurgas surišo senukui veidą ir nugabeno jį kalėjiman, kaipso žmogžudį. Bet greičiausiai jis bus teisintas — o tuo tarpu, tėvas kuris nemokėjo išauklėti savo vaikų, guli kape o išdykė vaiką yra našlaičiai.

ATRADO ATSILSĪ.

Kiek laiko atgal buvo rašyta "Amerikos Lietuvyje" apie žmogų, kurio jokia šalinė nenorėjo, ir kuris buvo nuolat vežamas nuo Suvienyto Valstijų į Braziliją ir atgal. Galutinai ir šis nelaimingas žmogus, kurio likimas buvo išdalies panašus į likimą jo tėvynainio, "Amžino Zydų," rado ramybę: jis nuėjo į tą šalį kuri neturi jokių imigracijos tiesų, kuri visus, gerus, blogus, sveikus, pamisusius, priima — šalis kurioji visi nuilse, nuliudė, nieko neapkenčiami keleiviai randa prieglaudą. Nes Nathan Cohen, "žmogus be tėvynės" numirė kelios dienoms atgal.

Štai jo istorija trumpai: Nathan Cohen gimė Rusijoje. Dar visai jaunas budamas, jis atvyko į Braziliją. Budamas darbštus, jis tenai susidarė šokių tokį turta. 1912 m. jis atvyko į Suvienyto Valstijas, į Jacksonville, Floridą, ir tenai užsidėjo pramonę. Apie tris metai po tam, jo pramonė visai nepasisekė o jo žmona pradingo. Cohen nuvažiavo į Baltimore jieskoti savo žmonos ir tenai, išpriėzasties nelaimių, jis išėjo iš proto.

Imigracijos vyriausybė ištyrinėjusi dalyką, priver-tė Lampport and Hold Liniją ant kurios laivo Cohen buvo atvažiavęs į Suvienyto Valstijas, jį sugražinti į Braziliją. Du kartu Brazilijos valdžia atsisakė jį priimti ir jis buvo sugražintas į šią šalį. Kuomet imigracijos vyriausybė ant Ellis salos rengėsi trečiu syk jį siųsti Brazilijon, buvo atrasta, kad jis yra narys svarbios ir įtekmingos draugijos "Knights of Pythias," nes Cohen, kuris buvo netekęs atminties, pradėjo vėl atsiminti šį-tą. Šiai draugijai pasisekė išgauti daleidimą palaikyti Cohen'ą bent tulą laiką šioj šalyje. Iki galutinai butų buvę nuspresta apie jį, Žydų Imigrantų Pašalpos draugija laikė Cohen'ą Sanitariume Connecticut valstijoje. Bet mirtis padarė tolesnį rupinimą apie jį nereikalingą.

KARĖ IR PROVIANTAI.

Karėje sunaudota labai daug įvairių proviantų, daugiau negu taikos laike, jeigu imsi atidom, kad mažiau proviantų pagaminta, išėjus tiek daug darbininkų į karę. Bet karės, kaip ir viskas, atneša visgi ne vien blogą. Taip ačiu kare, cukraus išdirbystė buvo padidinta ir išmokta, kaip sudėti įvairius valgius į blėtas.

Apie šimtas metų atgal, Anglijos laivynas blokavo Francijos pajures, taip kaip šiandien blokuoja Vokietijos portus. Iš tos priežasties, nekurie daiktai buvo labai pabrangę Francijoje. Paveizdan, cukrus parsidavė 2 do. už svarą. Kad šiandien nekuriose dalyse Europos, tas pats neatsitiko, yra ačiu Napoleono pasistengimui.

KAIP PAGAUNAMA AUTOMOBILIŲ VAGIAI.

Apie 1842 m. kuomet arklių vagiai buvo labai prisiveisę Missouri ir aplinkinėse valstijose, burys ukininkų suorganizavo pagavimo arklių vagių sąjungą. Kuomet arklys buvo pavogtas, nariai šios draugijos išėjo vagio jieskoti ir kuomet pagaudavo jį, jeigu buvo pirmas prasikaltimas tai nuplakdavo, o jeigu antras, tai patupdydavo kalėjiman. Kuomet kalėjimo nesirado arti, o vagis jau buvo keleતા kartų prasikaltes, gana tankiai jis buvo pakartas.

Civilizacijai bekylant, ir atradus telegrafą bei telefonus, arklių vagio biznis darėsi per daug pavojingas ir automobilių vogimo biznis prasidėjo. Yra tiek daug automobilių, ir taip lengva juos pavogti, kad vėgiai pradėjo tikrai gerą pelną turėti.

Bet vagių nelaimė, sena

sąjunga prieš arklių vagius, pradėjo užsiimti pagavimu ir automobilių vagių. Sąjunga turi 80,000 narių, išsiskirstusių per 22 valstijas. Nariai pasidalinę į lokališkus komitetus, kurie, tik išgirdę apie automobiliaus pavogimą, su pagalba policijos, eina vagių jieskoti ir daugiausiai juos pagauna. Štai kaip jie darbuojasi. Automobilius yra pavogtas, ir vagis, sakoma, nubėgo piet vakarus. Komitetas paviete kur vagystė atsibuvo, telefonuoja į pietus ir vakarus. Kiekvienas pavietas, kuriam telefonuota, telefonuoja toliau, vis į pietus ir vakarus. Netrukus, policija ir komitetai kiekviename paviete, į pietus ir vakarus jiesko vagio, kuris yra pagautas kaip ir tinkle.

ANGLIŲ PRODUKCIJA VOKIETIJOJ.

1915 m. anglų produkcija Vokietijoje, neką mažesnė buvo už praeitus kelis metus, nors daug mažiau darbininkų buvo. Štai 1915 m. išviso prikasta 146,712,000 tonų — tik apie 14 milijonų tonų mažiau negu 1914 m. Koksų taipgi neką mažiau kaip paprastai padirbta nes 1915 m. koksų produkcija siekė 26,359,000 tonų.

Jeigu imsi atidom, kad apie trečdalis angliakasių stosto kariumenėn pradžioje karės, ir kad laikui bėgant vis daugiau angliakasių buvo atitruakta nuo darbo, šita produkcija yra stebėtinai. Moteris ir vaikai daugiausiai užėmė vietas angliakasių. Karės nelaisviu taipgi labai daug naudota kasyklas.

KAULAI VERTI MILIJONUS DOLIERIŲ.

Alaska, kurią Amerika nupirko nuo Rusijos apie 50 metų atgal, užsimokėjo Amerikai keliolika kartų milijonais dolierių auksų, angliais, ir žuvimi bei kailiais. Bet dar naujas budas pinigų daryti buvo atrasta toj šalyje. Pasirodo, kad ant Pribiloff salų, priklausančių Alaskai, randasi milžiniškas sandėlis kaulų jurės liutų ir ronių. Šiuos kaulus galima sutrinti ir pasiųsti valdžios laivuose į Atlanto pajurę, kaipso žemės užvaisinimą. Ukinkinai rytinės Suv. Valt.s pajurės noriai moka po 35 dol. už toną šių sutrintų kaulų. Sakoma, kad sandėlis kaulų ant Pribiloff salų yra 6 pėdų gilio ir vertas daugelio milijono dolierių.

Apie šimtas metų atgal, Anglijos laivynas blokavo Francijos pajures, taip kaip šiandien blokuoja Vokietijos portus. Iš tos priežasties, nekurie daiktai buvo labai pabrangę Francijoje. Paveizdan, cukrus parsidavė 2 do. už svarą. Kad šiandien nekuriose dalyse Europos, tas pats neatsitiko, yra ačiu Napoleono pasistengimui.

Igi metai prieš tam, Prusijos mokslininkai darė eksperimentus kad gauti cukraus iš barščių. Su užtariamu Prusijos karaliu, jie galutinai išrado budą padirbti cukrų. Napoleonas, matydamas naudingumą naujo išradimo, tuoj pastatė milžiniškas cukraus dirbtuves apie Lille ir abėnai taip pagelbėjo išsiplėtojimui naujos pramonės, kad dabar, pusė visos pasaulės cukraus produkcijos paeina iš barščių.

Napoleonas taipgi nebuvo užganėdintas, kad jam reikėjo daugiausiai maitinti savo kareivius sudytai ar-

ba rukytai daiktai, kuomet, įvairiose vietose, maisto verto milijonų dolierių nuėjo dykai, už tai kad negalima buvo jį užlaikyti nuo supuvimo arba pagėdimo. Delto jis pasiulė dovaną 12-000 frankų tam, kuris išrastų budą užlaikyti daržoves, mėsą ir t.t. Į trumpą laiką atsirado ypata, kuri turėjo gerą metodą sudėti valgius į blėtas ir bonkas, ir nuo to užaugo pasaulės milžiniška valgių užlaikymo pramonė.

Gali buti, kad dabartinė karė pasaulei taipgi suteiks naujų budų maitinti žmones. Šalis labiausiai prisipausta dabartiniu laiku yra Vokietija, delto iš tenai galima laukti naujų produktų. Buvo jau paskelbta, kad vokiečiai išmoko daryti milžiniškus iš šiaudų bei įvairių maistinių augalų. Karės nelaisviu taipgi labai daug naudota kasyklas.

Gately & Rogers DRAPANŲ KRAUTUVĖ

Galite pirkti drapara mokėdami \$1.00 ant nedėlios.

Vyrų siutai, overkotai, moterų dresios ir kotai.

Ateikite visi!

Gately & Rogers

21 Pleasant St. Worcester, Mass.

skruzdžių perėdė grindas namo, tada perėdė skylę per koją stalo, suėdė viską kas ant stalo radosi, perėdė sau kelią žemyn per kitą stalo koją, ir vėl perlindo per grindas. Ir visa tai į vieną naktį.

Šios skruzdės gyvena pylimuose molio, tankiai net 12 pėdų augščio. Pylimai yra pilni kambarių ir tunelių. Skruzdės greičiausiai yra taip gabios ir greitos naikinime, už tai kad jos yra puikiai susiorganizavusios ir taip išlavintos kaip kareiviai. Jų kolonijos yra padalytos į kareivius ir darbininkus, kuriuos valdo karalius ir karalienė. Kareiviai vien apgina koloniją nuo užpuolimų o darbininkai pastauro pylimus, ir pašeria karalienę. Karalienė yra didesnė už kitas skruzdes ir yra laikoma atskirame kambarėje kurioje inėjimas yra permažas kad leisti jai pabėgti. Tik darbininkai gali įeiti ir išėiti iš jos kambario. Šie darbininkai turi išnešioti kiaušinius, kurių karalienė padeda po kelis tukstančius ant dienos. Kiaušiniai yra sudėti į tam tikras vietas, ir dažurimi darbininkų.

SEŠI BROLIAI MIRĖ KAREJE.

Kareji prasidėjus neturtin gas darbininkas, Wilhelm Mueller, iš Mecklenburg-Schwerin, Vokietijos, nusiantė šešis drutus sunus ant karės lauko. Vyriausias jų buvo 33 metų o jauniausias tik 17 metų. Dabar visi šeši jau žuvo.

Tris sunus buvo užmušti pirmose dienose karės Belgijoje ir Francijoje. Du mirė jime vokiečių kariumenės ant Varšavos. Keleta dienų atgal, bėdinas senas tėvas gavo žinią, kad jo paskutinis sunus mirė iš priežasties žaidžų ligonbutyje, Serbijoje.

AFRIKOS BALTOS SKRUZDĖS.

Afrikos baltos skruzdės yra didžiausi naikintojai imant atidom jų didumą, visojo pasaulėje. Jos gali sugriauti visą namą į vieną naktį. Gyventojai nekuriose Afrikos dalyse turi nuolatine kovą su šiom skruzdėm, kad apginti savo rakandus, popieras ir drapanas.

Štai tik vienas atsitikimas, kuris parodo, kaip šios skruzdės darbuojasi. Vieną naktį, išjisa kolonija

Jonas Munsinger, iš Ellikin pavieto, Kansas, turi 103 metus amžiaus, vienok jis dar tarnauja kaip deputis šerifas ir veterinaras. Jis yra sveikas ir drutas.

Kareji tik prasidėjus, Anglijos kariumenė susidėjo iš 711,500 vyrų, kurių, skaitant rezervistus, 601,000 radosi Anglijoje, Škotijoje ir Airijoje, šios skruzdės darbuojasi jose.

VIETOS ŽINIOS

Prakalbos.

12 d. kovo, vakare, Endicott gatvės svetainėje, atsi- buvo prakalbos surengtos Progreso Ratelio. Kalbėjo pp. Bagočius ir Šeštokas. Buvo raginama rašyti prie ratelio. Publikos prisirinko pilna svetainė.

Suareštavo vagi.

Moteris, kuri sakė, kad jos vardas yra ponija Sylvia Wilson, ir kad ji turi 25 m. amžiaus ir gyvena Bostone, tapo suareštuota Sherer krautuvėje ant Front gatvės. Darbininkai krautuvės patėmijo kaip moteris išdė- jo tris šilkinius rubus ir rankmautę. Policija buvo pa- šaukta, ir apart šilkinių ru- bus, rado šilkinį sejoną rank- mautėje. Tavorai turi ver- tę 100 dol.

Policija sako, kad suare- tuota moteris yra greičiau- siai vagilė, kuri padaro pra- gyvenimą iš apvogimo krau- tuvių.

Atėmė laikrodį.

Viduryje dienos, panėdė- lyje, nepažystamas žmogus sutiko Charles Woodward, 54 m. amžiaus, ant Front gatvės, netoli Washington plecias ir paklausė jo laiko. Kuomet Woodward traukėsi laikrodį iš kišenius, nepa- žystamas davė jam per bur- ną, išplėšė laikrodį iš rankų ir pabėgo. Pono Woodward burna buvo labai sužeista.

Mašinistų unija išleido \$20,440.61.

Central Labor unijos spe- ciališkas Komitetas, istyri- nėdamas Worcesterio maši- nistų unijos knygas rado, kad nuo prasidėjimo streiko praeitą rudenį, unija išlei- do del įvairių reikalų, ypač del sušėpimo streikių, \$20,440.61. Per tą pat laiką, iš įvairių šaltinių, unija sukelektavojo \$20, 579.16, taip kad 1 d. kovo, ji turėjo bilianso \$138.55.

Pasirodo, kad tik tarp 100 ir 200 streikių dar neturi darbo. Kiti jau visi apru- pinti. Komitetas tikisi, kad mašinistai dar vis išlaimės streiką, nes nors dirbtuvės turi daug naujų darbininkų, betgi šie darbininkai yra toli gražu neatsakomi ir mažai naudos atneša kompa- nijoms bedirbdami.

Moterų drapanų siuvėjų streikas.

Pėtnyčioje ryte, keli sim- tai siuvėjų baltų moterų drapanų įvairiose Worcesterio dirbtuvėse išėjo ant streiko. Jie reikalauja su- trumpinimo darbo valandų ir pakėlimo mokesčių. Strei- kieriai yra daugiausiai mer- ginos.

Vagiam nepasisekė.

Pas Juozupą Glavicką ant 111 Washington st. į Grocer- nę įsikraustė vagis perei- tą pėtnyčią naktį ir mėgi- no išsinešti registerį su pi- nigais. Bet p. Glavickėne prabudo, prikėlė savo vyrą ir vagį pašatė per langą laukan belendantį. P. Glavic- kas paleido jį gelžgali, va- gis metė registerį ir pats

nuo lango nupuolęs pabėgo.

Naujas Jaunųjų Kliubas tveriasi, kuris mano įsitai- syti gimnastikas ir kitokius jauniem praleisti laiką įtai- sas, kartu žada ir mokyklą įsitaisyti.

Praeitą nedėdienį 40 kuo- pa socialistų turėjo pietus, kur buvo renkama aukos dė- lei naujai manomo leisti mė- nesinio laikraščio "Naujoji Gadynė."

Nedėlioje, 19 d. kovo 7:30 vakare Amer. L. K. Worces- terio Mokslainė parengė pa- skaitą su stereoptiškais pa- sveikslais. Prelegentas Dr. Puskunigis kalbės apie sudė- jimą žmogaus kūno, kas bus įdomu kiekvienam. Ver- tėtų visiems atsilankyti ant šios paskaitos.

Pažymėtinos vestuvės

P. A. Lidekaucko su Do- micele Bernatoniute 18 Gage st., 6 diena kovo Sve- čiai labai gražiai pasilinks- minimo ir sudėjo aukų vargantams nuo karės lietuviams. Aukavo po 25 c. Ona Šimakauskienė, S. Zukauckas, J. Valadkevičia, J. Bernatoniene, V. Puzara; A. Lukšaitis, M. Ščiukienė, V. Rackauskiutė, A. Kisieli- us, M. Urboniutė, M. Rac- kauskiutė 35 c., Dom. Lide- kauskiene 10 c, J. Puzara 10 c., Su smulkiais, viso labo \$3.59.

Pinigai perduoti vietos ko- mitetui Tautos Fondo.

M. Šukienė.

Ketvirta "A. L." Worcesterio Lietuvių Moky- los paskaita.

Sekmadienį, 12 kovo Bea- ver Hall svetainėje buvo ketvirta W. L. M. paskaita apie Suv. Valstijas su stere- optiškais paveikslais. p. A. Blažys šio vakaro prelegen- tas trumpai papasakojo apie Indijonus ir jų gyvenimą, apie pirmutinius kolonistus, toliau apie kolonistų kares su indijonais, francuzų ka- rę, apie pasiliosavimą iš po Anglijos globos, apie naminę karę ir apie karę su ispa- niais. Toliaus paaiškino a- pie Suv. Valtijų civilizaci- jos, pamonės bei prekybos stovį, apie šios šalies valdžią ir užbaigė prirodydamas reikalingumą Amerikos lie- tuviams pastoti šios šalies pyliciais.

Klausytojas.

REIKALAUJAMA dau- gybės vyrų, kad lankytu mokslainė "Am. L. Kur- sus" vakarais ir popiečiais. Mokytu vyrų reikia prie vi- sokių lengvesnių darbų, krautuvėse, fabrikuose ir vi- sur. Ko laukiate, kad yra proga?

Kursų Komitetas.

Trier, kurį francuzų or- laiviai neseniai aplankė, yra gal seniausias miestas Vokie- tijoj ir turi daugiau romie- čių liekanų, negu kokis ki- tas Šiaurinės Europos miest- tas. Bet jo garsiausia są- vastis yra. "šventas švar- kas," laikomas katedroj. Sulyg tradicijos, šis švarkas yra "besulis rubas," kurį dėvėjo Kristus, ir del ku- rio romėnų kareiviai metė kaulukus po Kryžium.

MOTERŲ SKYRIUS.

ooOooOoo

Moteris atsizymėjusios karėje.

Viena iš didžiausių šios karės didvyrių yra Madame Meunier, "ponia Drasuolė," kaip ją francuzai vadino, senutė 73 metų.

Ponia Meunier buvo žmo- na ukininko gyvenančio ne- toli Lessart, kaimą per kurį anglai ir francuzai, trauk- damiesi nuo Mons turėjo pe- reiti. Išgirdę, kad vokiečiai vejas francuzus ir tuoj pri- bus kaiman, visi gyventojai, išskyrus ponią Meunier, su- sikrovė savo daiktus į veži- mus ir nubėgo gilyn į Fran- ciją.

Kuomet vokiečiai, sekda- mi arti sąjungiecius atvyko į Lessart; viens oficierius a- tėjo pas ponią Meunier ir pareikalavo įvairių provian- tų. Ji susyk jam padavė juos, bet kuomet jis norė- jo užmokėti, atsakė priimi- ti pinigus, ir prašė vėlyk kad jai duotu liuosą valių ten eiti kur ji tik norės.

Oficierius sutiko, tik liepė jai sąmoningai elgtis. Kaip tik oficierius užsigrįžo, se- nutė nubėgo į tvartą ir pasi- kinkinus arklį, prikrovė vėžimėlį proviantų, kuriuos ji buvo paslėpus. Tada ji greičiausiai galint važiuo- linkui lignonucio, ana pus vokiečių linių, kur radosi sažeisti anglų ir francuzų karivių. Kuomet ji bandė pereiti per vokiečių linijas, vienoj vietoj sargai ją sulai- kė ir patėmiję ką ji turi ve- žime, bandė atimti nuo jos. Šenutė pakėlė botagą, ir su- šuko, kad jie "atimtu na- gus", nes proviantai buvo del vokiečių general štabo. Sargai tuoj atšoko ir ją pra- leido. Pasiėkūs lignonutį, ji išdalino savo proviantus ir sugrįžo namon. Ant ry- tojaus, ji vėl drąsiai perva- žiuo per priešų linijas ir kas dien per 10 dienų, tas pats atsitiko. Drasiai ats- kydama ant visų klausymų, ji vis saugiau atliko savo ke- lionę, iki francuzai ir ang- lai, gavę sudrutinimų, vel atsigrįžo ir įveikė jų prie- šius.

Ponia Meunier butų be- abejonės gavus gorbės kry- žių, jeigu ji nebutų numi- tuvas, netrukus po tam, iš priežasties didelio nuvargi- mo. Francuzai ilgai pamins- šią senutę, kuri nebijodama visos vokiečių kariumenės šėpė sužeistuosius.

12 mergaičių karės lauke.

Pat pradžioj karės, dvyli- ka mergaičių nuo 16 ir 18 metų amžiaus, studentės vienoj Maskvos gimnazijoj nutarė kad jų tėvynė, Rusi- ja, buvo dideliame pavojuje, ir kad butina reikia jai pa- gelbėti. Delto jos apleid- savo namus, nė neatsisveiki- nę su tėvais ir nuėjo ant stoties, kur trukiai pilni ka- reivių stovėjo.

Jos gavo progą įeiti į vie- ną traukinį atnešdamas vandens ir proviantų kareiv- iams. Kartą gavę progą pasikalbėti su kareiviais, jos papasakojo, kaip jos trok- šta patarnauti tėvynei, ko-

vodamos už ją. Kareiviai priėmė jas savo tarpan man- dagiai ir kur nors jom su- rado uniformų. Vėliau, kapi- tonas prižadėjo jom atiduoti karabirus pirmų kareivių kurie kris mašyje.

Kelionėje kareiviai atida- vė geriausias vietas ant tru- kio mergaitėms, kurios pasi- dalino su jais proviantais. Mergaitės pasirinko vyriš- kus vardus ir vadindavo jais viena kitą. Jos giedojo tautiškas dainas su vyrais kareiviais, kurie visi labai draugiškai apsiėjo su joms.

Galutinai Austrijos ru- bežius buvo pasiekta, ir tik kuomet ėjimas ant Lember- go prasidėjo, regimento pul- kininkas dažinojo apie 12 mergaičių kareivių unifor- mose. Jis pasiėukė jas ir pradėjo labai bartis, bet iš- girdęs jų istoriją ir pamatęs jų širdingą norą tarnauti tėvynei, atsileido, ir nenu- varė jų namon.

Su rusų kariumene, mer- gaitės perėjo per Galiciją ir perlipo Karpatų kalnus. Nė- viena iš jų nesusirgo arba taip pailso kad reiktų užpa- kalyje palikti. Jos, su kitais kareiviais, išbuvo ilgą laiką apkasose.

Viena iš šių mergaičių Zoė Smirnoff, kuri tapo unter- oficieras ir buvo lyg ir va- das mergaičių, pasakoja, kad jos visos baisiai išsigan- do, kuomet pirmą kartą kvi- kos pradėjo byrėti tarpe jų. Dvi jauniausios mergaitės, net pradėjo šauktis motinos. Bet galutinai mergaitės vi- sos apsiaprato. Kuone visos ankščiau ar vėliau buvo su- žeistos, ir viena iš jų, Zina Morozova, buvo sudraskyta į šmotus, kuomet bomba ply- šo virš jos galvos. Mergaitės surinko dalis jos kuno ir pa- laidojo, apdengdamos kapą akmenimis.

Pati Zoė buvo sužeista du- syk, ir gavo šv. Jurgio kry- žių už drąsumą. Ji ypač at- sižymėjo kaipu žvalgas. Kuomet ji buvo antru kartu sužeista, ji ilgai nepasveiko, ir ant galo apsiėmė tarnauti prie ambulanco, kaipu ligo- nių daziurėtoja. Ji visgi ketina kada nors vėl grįžti kariumenėn.

Vokiečių prie kavos pyragas.

Išsijok kartu 3 puodukus miltų, 1/2 šaukštuko drū- kos, 2 šaukštuku baking powder. Tada su šake ar peiliu įmaišyk du kaupinus valgomus šaukštus sviesto. Suplak 2 kiaušinius, sumai- šyk su jais 2 trečdaliu puodų ko pieno, sumaišyk su mil- tais. Jeigu reikia, gali- ma pridėti truputį daugiau pieno, bet tešla turi būti la- bai stipri. Įdėk tešlą į gera- išsviestuotą lėkštą blėta. Sumaišyk 2 valgomu šauk-

štu miltų, 4 valgomus šauk- štus cukraus, 1 kaupiną val- gomą šaukštą cinamonų; prie to įmaišyk su šake 2 šaukštus sviesto, iki bus lyg ir trupiniuota. Užtėpk mi- šinį ant pyrago ir kepk vi- dutiniai karštame pečiuje apie 1/2 valandos.

Jeigu pečius kepa per- daug apacių pyrago, pirm- įdedant blėtas, paberkt ant dugno pečiaus truputį drus- kos.

REDAKCIJOS ATSAKAI P-nui F. K. — Tamstos korespondencija yra taip neaiškiai parašyta, kad visai negalima suprasti, ką Tamsta nori pasakyti. Ne- tilps.

SVARBUS DALYKAS.

Nustojimas apetito yra blo- gas dalykas, kuris turėtų pri- versti greitą atydą, delto kad tai yra ženklas pagedimo vidu- rių. Turi imti tuojaus Triners American Elixir Karčiojo Vyno kaip Rud Karafiat sako, kuris parasė mums sekanciai: "Aš nelabai sirgau, bet pra- žudžiau apetitą ir viduriai nie- ko negrumuliojo. Viduriai bu- vo pilni gazų nuo kurių blogai jaučiausi pakol nepradėjau var- totu Triners American Elixir Karčiojo Vyno. Tai yra gera gydulė, ir verta rekomenduoti nuo silpnumo, nerviskumo, už- kietėjimo, negrumuliojimo. Kai- na \$1.00 aptiekose. Jos Triner Mfg., 1333-1339 So. Ashland ave Chicago, Ill.

Strenų skausmas yra aš- trus. Pamegink Triners' Lini- mentą. Pirmiausia uždek ant skaudamos vietos karšta, šlapią skudura o paskui uždek lini- mento. Kaino 25 ir 50 c. per paktą 35 ir 60 c.

MOKINKIS RAŠLIAVOS!

Kodėl Rekadacijos ir leidėjai atmeta jūsų raštus? Kodėl tru- ksta žmonių, mokarčiųjų vesti knygas, rašyti koresponden- cijas, korektuoti raštus, dirbti lietuvių spaustuvėse? Užtat, kad jus neturėjote progos pra- mukti savo kalbos taisyklingos rašybos.

Amerikos Lietuvių Kursai į- sitaisė kalbos taisyvno ir mokini- mo biurą, kurio tikslas yra mo- kyti taisyklingos rašybos. Delto visi tenūcija jam savo kores- pondencijas, raštus ir laiškų. Jis pataisys visas jų klaidas ir duos nurodymų, kaip reikia tai- syklingai lietuviškai rašyti, kur reikia dėti rašto ženkleliai, kaip reikia sustatyti sąrašius, kad jie būtų lengvai įskaitomi ir visiems įmanomi. Tai geriausias ir lengviausias budas netu- rint lietuvių kalbos mokyklos, išmokti savo rašybos. Visi, kas nusimano savė neuztekti- nai mokant rašybos, siųskite mums savo raštus pataisymui arba kreipkitės į mus reikalau- dami patarimo.

Už pataisymą rašto, nedides- niu 2 lakštų popierio imame 25 centai. Ir krasos ženkleliai siuntinėjimu. Adressas: Raštų Taisymo Biuras 15 Millbury St Worcester, Mass.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau pusseserės Marės Giliutės- Kučinskienės; Judelių kaimo; Kalvarijos gmino ir pavieto. Suvalkų gub. Pirmiau gyveno New Yorke, jau 18 metų kaip Amerikoje. Ji pati ar pažis- tami praneškite. M. Giliutė 5 Hale st. Worcester, Mass. 11-13

Pajieškau pusseserės Elžbie- tos Smalenskiutės; Jenaukos kaimo; Jenavo gmino, Kalvarij- os parapijos ir Onos ir Petro Smalencų; Balaikų kaimo, Liudvinavo parapijos, Suv. gub. Malonėkite atsisaukti. Pirmoji gyveno Bostone, Mass. pastarie- ji Baltimorėje. Marijona Sinkevičiutė (Po vyru Brokenie)

Pajieškau švogerių, Juozapo ir Adolpo Martusiaciųjų; abudu Krakienavos par., Panevėžio pa- vieto, Kauno gub. Juozapas ve- dęs ir apie 12 metų kaip Ameri- koje, gyveno Wheeling, W. Va. Girdėjau turis savo namus. Svarbus reikalas, meldžiu atsi- šaukti arba žinančių pranešti. Kostantas Zaleskis BOX13 E. Windsor Hill, Conn.

Pajieškau draugo Motiejaus Kemundrio: Kauno gub., Pane- vėžio pavieto, Gelazių miestelio. Penki metal atgal dirbo mainose Westville, Ill. Meldžiu paties atsisaukti arba žinančių pranešti. Jonas Šešeka 402 Chestnut st. Lawrence, Mass.

ISSIRANDAVOJA. 6 ruių tenementas ant 611 Cambridge st. skersai kelią nuo bažnyčios, randa \$10.00. Naujai istaisytas. Kreipkitės pas Miss Maney 667 Main st. Worcester, Mass.

Andrius Masčinskas, belaisvis iš Vokietijos rašo laišką Juozui Masčinskui, Worcester, Mass. Laiškas A. Liet. Adm., 15 Mill- bury st. Ateikite atsiimti.

T. Jonaitis Neuhammer Schliescen, 2 Gefank, Komp. 4 OBTEILUNG, Germany nori susirašyti su Petru Jonai- čiu; buvo BOX 345, Benton, Ill. Sako gramatos sugrįžo.

LIETUVIAI IR LIETUVĖS! Jus žinote, kad žmogaus iš- vaizda tik tada buna graži, kada jis turi gražias ir tinkamas, pa- gal savo miarą, drapanas. O nas Worcesterio lietuvius kaip tik to truko. Daugelis jaunu vy- rų ir merginų praleidžia didė- lius pinigus pasipuošimams, bet atsakančiai, kiek aš patėmėjau, nei vienas neturi pasiuto siuto. —Delto tai aš ir atidariau naują kraucystės šapą, kad papuošt Worcesterio jaunimą tinkamo- mis drapanomis, o ypač šiam sezonui.

Aš siuvu naujas, suprosinu ir pataisau senas drapanas, kaip vyrų, taip ir moterų ir daug pi- giu negu kiti kraučiai visame mieste, ir savo darbą gvarantuo- ju.

K. GAGAS, 382 Millbury St. Worcester, Mass.

Draugijų Reikalai.

DETROIT, MICH. Lietuvių Literaturos ir Mokslu Draugija paėmė Amerikos Lietuvį už organą.

DRAGUJIOS VIRŠININKAI: Pirmininkas K. A. Byshell, 293 Greeley ave. pirm. pagelb. J. Tribulas Užrašų Raštininkas Jon. Vaitekunas, 204 Cardoni av. Fin. Rašt. A. Stanislovaitis Išdinininkas M. Mazelis Išdo globėjai: Juoz. Vaitekunas ir A. Mitrikas. Tvardarys J. Latonas.

Mėnesiniai susirinkimai lai- komi kas pirmas nedėdienis kiekvieno mėnesio, antrą val. po pietų: svetainėje "Dom Polski." Ant Forest ir kansas Chene st. .et. liter. ir Mokslu Di- ics nariai maino knygas kas antrą nedėdienį kožno mėnesio savam knygyne, po No. 293 Greeley av. tarpe 12-kos ir 3-ju po piet. Knygiai: F. Milickis ir B. Išga- naitis; knygyno išd. K. Jankus.

Švento Kazimiero Draugija iš Sheboygan, Wis. paėmė "Amerikos Lietuvį" sau už organą. Prez. Andriejus Kudirka, Sekr. Juozapas Austravicia

JEIGU SER-GATE— Moteris užliangu-iom ligom, kurias neturit viltes išgydyti pas daktarus, —krūpkitės pas manes o busit užt.krintos svei- kata. Aš gyduu taip pat ir vyrus ONA KUPSTIENE 366 Millbury St. Worcester Mass.

PARSIDUODA NAMAS. 3 familijų namas, electra, ges- sas, karštas vanduo, cemento sklepas. Visas įtaisymas nau- siausios mados. Prie parko; ran- dos duoda \$576 į metus, perkasi ant 10 procento, prėkė \$5800 kas turi \$1200 pirkis už keš (cash). Greitas pirkinis. JOHN BUKOKAS Real Estate Notarijus 12 1/2 Millbury st. Worcester.

Kuopni Vaistai

ir užtikrintos GYDUOLĖS.

Mes esame importuojais vi- sokių vaistų ir galime pristatyti visados kuopniausius ir švie- žiausius juoni vaistus. Pas mus galite gauti ir plačiai žino- mas gyduoles Groblevskio kaip Zmejacznik, Rožijų Balsamas ir visą eilę Severos gyduolių pas mus galite visada gauti.

Importuoti vaistai pas mus galima gauti. Musų kainos yra žemiausias.

Daktarų receptai kogeriausiai speciališkai sutaisomi

BREWER & CO.

56 FRONT STREET, WORCESTER, MASS.:

Užsakymai prisūsti pačiu, greitai išpildomi.

RESTAURANTAS ant par- davimo. Žmogus su 400 dol. gali daryti gerą pramonę. Atsisauki- te pas M. Paltanavičią, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

ISMOK VOKIŠKAI Ką tik išėjo iš po spaudos pradinio pasimokinimo vo- kiško kalbos. Išaiškinta raidė- s, daiktai pasaulės, šalys miestai, žmogus ir dalis jo kuno, giminės, užsiėmimai, namai, rakandai, valgiai ger- ymai, drabužiai, metalai, gyvuliai, paukščiai, medžiai, vabalai, oras, laikas, tautos, būvdvardžiai, priėveiksniai, prielinksniai ir t.t. Pasi- kalbėjimai kelionėje, viešbu- tyje, krautuvėje, krasoje, restuarante; Kaip pasirašyti savo laišką. Gali mokin- tis žodis po žodžio turėda- mas laiko iš ko turėsi didėlę naudą ačtyjeje. Nusipirk da- bar. Kaina tikant 35 c. M. Paltanavičią, 15 Millbury St. Worcester, Mass.

BIJOU TEATRE

24 MILLBURY STREET
Ketverge, Kovo-March 16, š.m.

bus parodytas labai puikus vaizdelis iš vakarų šalies gyvenimo

"DIDELIS PASIDALINIMAS"

PAGAL WILLIAM VAUGHAN MAODY

Labai puikus atsitikimas, kaip mergina nevedė daktaro, bet pasiskyrė apsivesti su ukininku

Verta pamatyti kiekvienam. Įzanga tik 5 centai.

Didelis Pridėckas prie "Am. Lietuvio"

Prasidės eiti nuo 1 d. Balandžio

Juokų ir Pasakų Skyrius

tikrai tik to dar prie "AMERIKOS LIETUVIO" truko.

Delto visų skaitytojų meldžiam atnaujinti prenumeratą ir plačiai pranešti tiems, kurie dar "Amerikos Lie- tuvo neskaite, kad užrašyti "Am. Liet." Adm.

Juokai.

PAIKAS KAZYS.

Mudu abudu gyvenom, — Gražumu visur sutikom, Net ir Lietuvoj draugavom. Ir sykiu iš ten atvykom.

Bet vakarais jis miegojo; Aš rašydavau įvėlai, Užtai nuolatos rugojo, Vis primesdams mano sielai:

— Tas beprotis, kurs taip veikia, Kaip tu, — per naktis rašyti; Ir kokiem galam to reikia? Tik neduodi man užmigti...

O ir pats pradėsi džiuti, — Bet po laikui apgailėsi. Man nereiks tuo kvailiu buti; Pažiūrėsi, pažiūrėsi!

Bet kaip aš už raštą savo Kartą gavau dešimtinę, Tai Kazys suaimanavo, Ir susiėmė krutinę.

O, ką? tariau, tu gulėjai, Ir juokeisi tartum vaikas, Tai dabar suprast galėjai, Ant kiek buvai tuomet paikas! Hocus Focus.

Jis norėjo. Našlė: — Niekas negali užimt mano mylimo vyro vietos... Jonas: — Aš norėjau. Našlė: — O, tai kas kita! Kada tamsta nori... Jonas: — Aš norėjau pasakyti, kad tai yra labai puiku iš tamstos šalies.

Kuris didesnis melagis, — Savo kelionėje Afrikoj mačiau taip didelį žaltį, kurio galva siekė net debesius! — O aš — dalykas kitas — mačiau taip mažiuoką žaltį kurio visai negalima buvo matyt.

Ilgiausias laikotarpas, Sunus: Tėveli, koks yra ilgiausias laiko tarpas? Tėvas: Nuo vienos "pėdės" iki kitos.

Mokykloj. Mokytojas rado centą ant mokyklos kiemo vieną rytą. Kuomet visi jo mokiniai susirinko, jis paklausė: — Ar kuris iš jūsų tik nepamatė centą? Vaikai tylėjo. Paskui, vaikas sėdintis pirmame rėde pakėlė ranką. — Požas mokytojai, aš

jį pamečiau. — O kur tu jį pametei, Jonuk? — Ten kur Tamsta jį rādai!

SUTINUSIOS KOJOS. Ir skaudančios strienos paeina nuo ligos inkstų, uždegimo ar kitokį skausmą, užsialikimą šlapimo arba skausminga šlapinavimą, gellingę ir nesveiki viduriai umiai pereis vartojant Severos Gyduoles nuo Inkstų ir Kepenų. (Severa's Kidney and Liver Remedy). Ta gyduolė yra labai naudinga vaikams, kurie nakčia susišlapina.

p-nas Ad. Kraipovich iš Col-dale, Pa. parašė: "Aš patariu visiems vartoti Severos gyduolę kurie tik serga inkstų arba kepenų liga nes aš nuo jos išsigydžiau." Prekė 50 ir \$1.00 visose aptiekose. Keikalus Severos gyduolę. Jeigu vietinėje aptiekoje ne gautum, tad kreipkis šiuo antrašu: W. F. SEVERA CC. Cedar Rapids, Ia.

GERI DANTIS REISKIA GERĄ SVEIKATĄ.

Prižiuruome ir sutaisome DANTIS GERIAUSIAI. Atėikite DR. WILLIAM B. McDONALD DANTISTAS 154 Front St., Worcester, Mass.

Speciališka Nuženinta Kaina Vyriško Laikrodėlio Tik \$9.75

Čia parduodame gražiausius ir drūžiausius laikrodėlius. Pirk nuo mus visada busite užganėdinti. Taisome visokius laikrodėlius, darba savo garantuojame. Laikrodžiai, brangūs akmenis gaunami pas mus.

FRANK E. LEKBERG, 534 Main St., Worcester, Mass.

KNYGELE SUSIRINKIMŲ VEDIMUI.

Antru kartu perspaudėm knygutę kaip apsieiti susirinkimuose pagal parlamentariškas tiesas. Jeigu priguli į draugiją nusipirk šitą knygutę tai mažiau sukelsi barnių tik 5 c. ir pora centų prisiuntimas.

AMERIKOS LIETUVIO Agentas J. MIERNIKAS 221 Ames St. Montello, Mass.

Geriausios Gyduolės nuo Reumatizmo Dr. HENDERSONS HERB PIGULKOS

Kas kenčia nuo reumatizmo gali būti sveiki vartodami šitas gyduoles. Tik \$1.00 už bakiuką gaunama pas M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

JOHN CHERNIUS,

Lietuviškas Fotograistas.

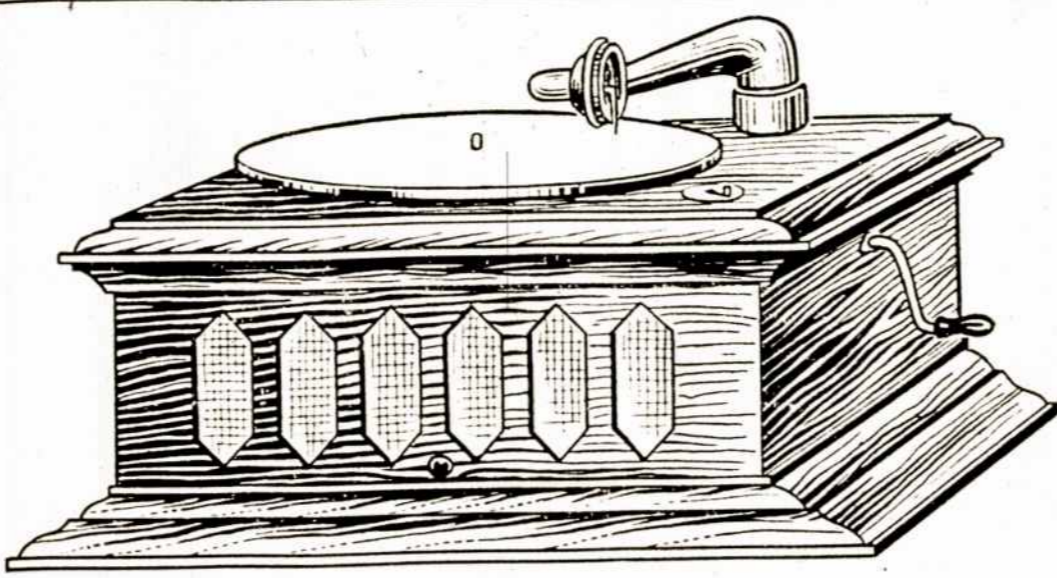
Atliekame darbą gražiai, pigiai ir greitai. Nutraukiame pagrabus stubose. Malevojam dideliu paveikslus visokiom tūlavom už žemiausią prekę. Turime visokių fremų del paveikslų ir spilkų visokio didumo. Prisiėjus reikalui nepamirškite lietuvio.

24 Millbury St., Worcester. Tel. 1-11 295 W

20 Oxford str. New Britain, Conn. "Amerikos Lietuvio" Agentas L. Savickas,

Pirk Grafoną Pas Mus

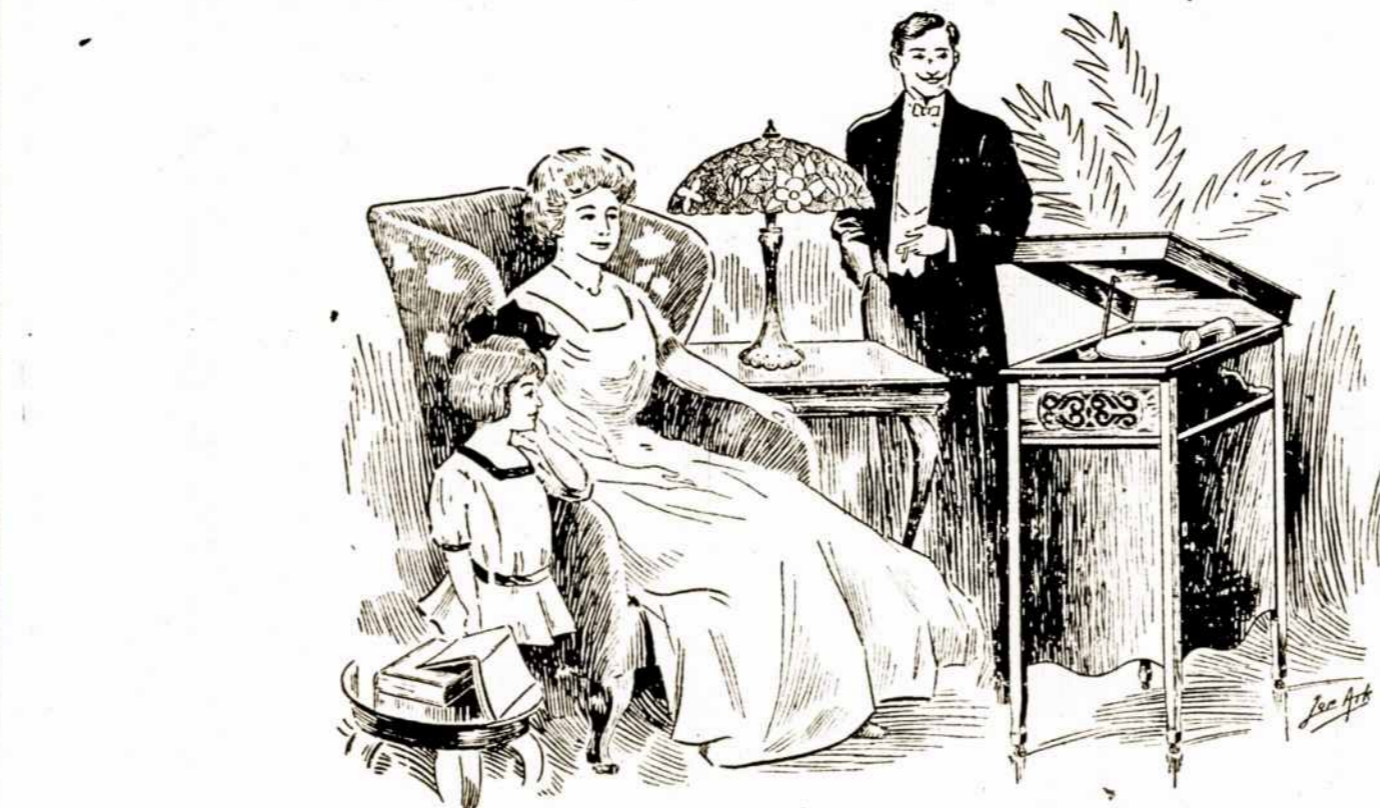
Štai katalogas galite pasirinkti. Puikiausias mašinos už pigiausių mokestį "Amerikos Lietuvio" skaitytojams. Nieko nėra gražesnio ir prakalnesnio, kaip turėti gerą muziką savo namuose.

No 1. BIRUTĖ, su puse tuzino rekordų tik - - 15 dol.

No. 1. Puiki mašina su triuba kurios paveikslas čia nėra po vardu VYTAUTO TRIMTORIUS, labai garsus, su puse tuzino rekordų tik - - 25 dol.

No. 2. BIRUTĖ, su puse tuzino rekordų tik - - - - 25 dol.

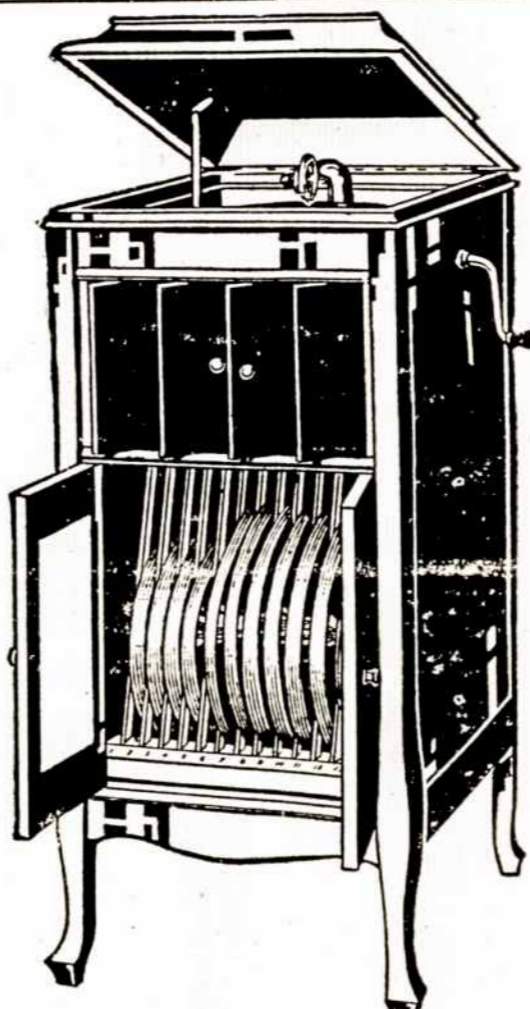

No. 3. BIRUTĖ, kabinetas duoda labai puikų balsą, padėjimas rekordų ir stalčius, viskas užrakinama, su puse tuzino rekordų tik - - - - 55 dol.

COLUMBIA FAVORITE Duoda labai švelnų ir mabonų balgą Kaina - - 50 dol.

NORITE PIRKTI BRANGIASIŲ MAŠINŲ. MALONEKITE PRANEŠTI MUMS. PIRKITE NUO MUS, O NIEKAD NESIGRIAUDINSITE IR BUSITE MUSŲ DRAUGAIS.

COLUMBIA KABINETAS labai gražaus juodo medžio, gražiai sutaisytas padėjimas ir balsas labai gražus - - - - 75 dol

M. PALTANAVIČIA 15 Millbury St., Worcester, Mass.

AGENTŲ ATYDAI.

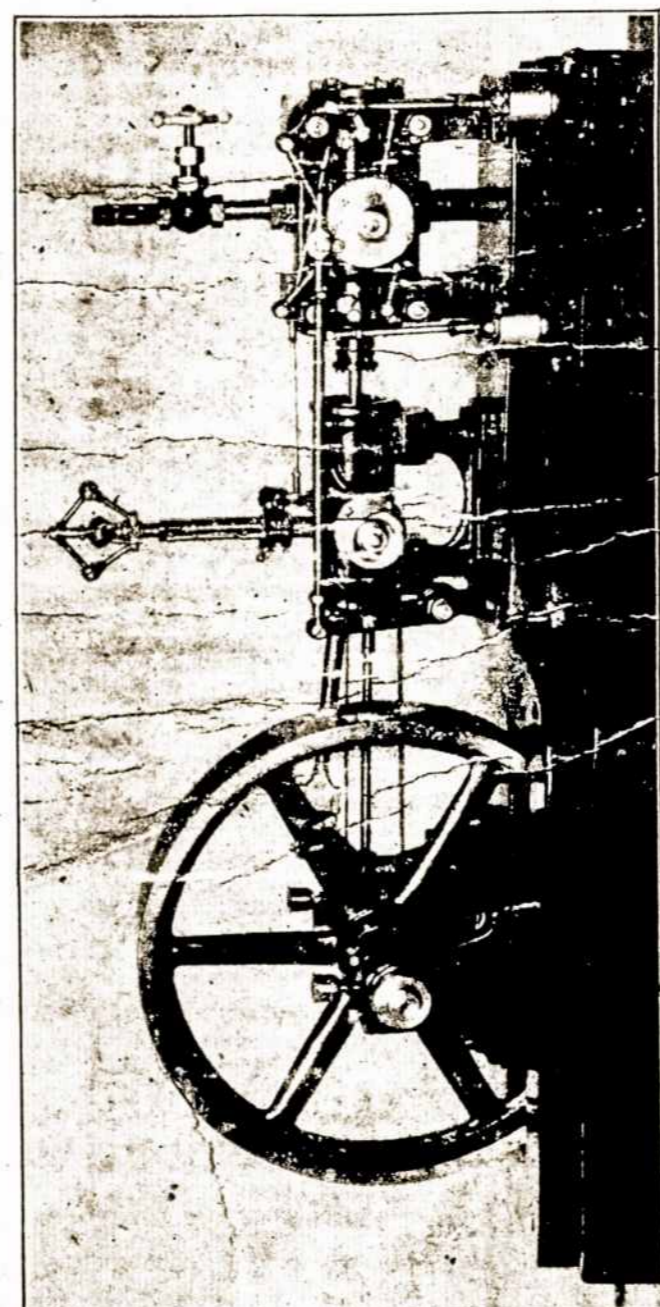
Nauja knyga rusams mokintis anglišką kalbą parsi-duoda po 25 c. Geras nušimtis pardavėjams, kur rusų randasi, galima parluoti. Reikalaukite pas mus. M. Paltanavičia, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

Tel. Cedar 2404 DR. F. B. PUSKUNIGIS 17 Millbury St. Worcester Mass. Priima ligonius sekantišose val. nuo 8 iki 11 piet. nuo 1 iki 3 po piet. nuo 7 iki 9 vakare.

"ATEITI"

"ATEITIS" išėina 3 kartus į savaitę. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis ir darbo žmoniems pilnai atostojam dienraštį. "ATEITIS" eidama 3 kartus į savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasauliui. "ATEITIS" yra vedama gabnių redaktorių, kuriai sandarbininkauja vi-sa eilė žymiausių lietuvių rašytojų. "ATEITIS" kaina tik \$2.50 metams ir \$1.50 pusei metų. Užrube-tų \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų. Norintems "Ateiti" pamatyti, vieną numerį siunčiame dykai. Adresas: ATEITIS PUBLISHING CO., 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

MASS. INDŽINIERIŠKA MOKSLAINĖ.

26 Austin Street, Worcester, Mass.

Jeigu nori pajieškoti savo giminių karės išblaškytu, prisiųsk 15c. gausi gramatą pusiau vokiškai, pusiau lietuviškai ir blankas su kon-vertais į komitetus Tilžės ir Petrogrado. Siunčiant gramatą nereik registruoti. M. Paltanavičia, 15 Millbury St. Worcester, Mass.

GERA PROGA. Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) - - - - \$1.00 Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo - - - - 15c Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo. - - - - 10c Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (ap-laryta) - - - - 35c Viso \$1.60 Kas atsčius iškirpęs šitą ap-garsinimą iš "Amerikos Lietu-vo" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pi-giaiu. P. MIKOLAINIS Box 62 New York City

USŲ metodų išmoksimas jus an-gly kalbą labai trumpame laike, jusq name arba klasose dienomis bei vakarais. Rašyk patikimym. Dovanai American School of Languages 731 W. 18th St. 1741 W. 47th St. CHICAGO, ILL.

D. A. POSILIS Agentas Amerikos Lietuvio 28 Connerton st. New Britain, Conn. Užrašinėja Amerikos Lietuvių New Britaine ir aplinkėse.

DEDELA PROGA DEL VYRU NUSILPNEJISIU ANT LYTIŠKU ORGANU

Prisiųskite mums tik 50c. Nušlapinote ant lytiškų organų vyrui, kaip tai noriu, paliks išsėdinti ant viza-dos per vartojimą gyduoliu NOVO. Tai yra galima pasakyti, kad gyduolė, kurios išgydo jau tukstantius vyrus ser-gančius lytiškoms ligoms. Jei esate ser-ganti ir nežinote kaip išgydyti, kad ken-tia jums lytiškais organais, kod nustotet vėgikimas, kod esate nusilpnejęs, padėjime, šaltos rankos arba kojos, galvos sūpėjimai, užkietėjimai viduriu, neviri-mui sklyvo, įmesta ligų arba kitos ligos pūslės, nem-bus sapnai, baimė sutikti žmonius, kaip tai daro nekuriu, palikite išsėdinti per vartojimą gyduoliu NOVO. Gyduoles tas i trumpa laika padaris jus sveikais, tvirtais ir laimingais, tada gi galima bus naudotis gyvenimu ir jo ypatimis. Del atvykos, idant portikinti jus apie tai, kod NOVO gyduoles ta pade-ris, išsisiunsiame jums DVYKI komplektą, kuris tu gyduoliu, užtektinai ant 15 dienų, kada ei prisidavete mums savo antrašį ir pavardę, taip gi sykiu 50c. krakos zenkle-les arba sidabru del apmokėjima lieša persiuntima. Malonekite atkreipti atydą ant to, kod tai nėra maža dejuje, bet komplektas kursas išgydyti, užtekti-nai ant 15 dienų, labai tanke yra užtekti-nai išgydyti. Ta proga yra vien svarbia ant trumpo laika. Rašykite mums neatsidėlokite, taip-ai praneškite kokiam laišku apie skaitinimą ir apgarsinimą ir mes išsiunsiame jums tuoliaus šis gyduoles. NOVO COMPANY Dept. 41, Box 400, Philadelphia, Pa.

J. Dirsas ir K. Konopka 160 ir 162 Water Street, WORCESTER, MASS. Puikiausia Užega

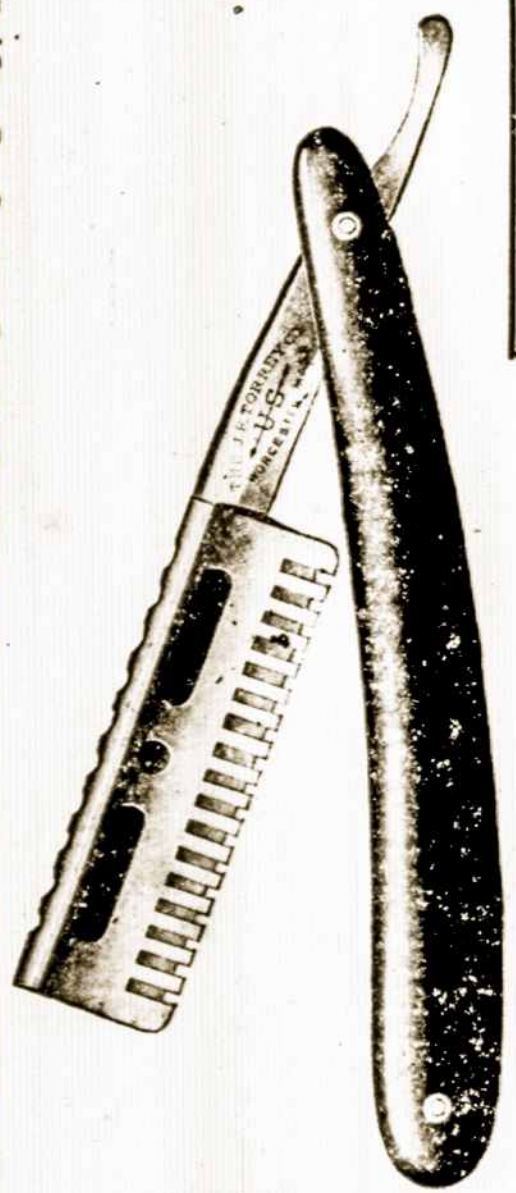
pakeikiam ir kiekvienam lietuviui gerai užėiti. Alutis gardus, Snapše-lis namus, Vynas Cigarai nesuskai-tomam pasirinkime. Nepamirškite!

VERNON TEATRAS VERNON SQUARE PO NAUJU PRIŽIURETOJU 8 PERMAINŲ PARODA rodoma kožna dieną. Gera muzika. Tiktai 5 Centai Visiem.

S. L. A. Prieglaudos Namu Fondui Dovana "AMERIKA" Didžiausias šaltinis visokių informacijų, rinkinys įvairių faktų, žinotinių Amerikoje gyvenantiems ir į čion atkeliaujantiems lietuviams. Knyga Didelio Formato 288 Puslapių, KAINA 75 CENTAL. Reikaliaudami, kreipkitės šituo adresu: A. B. STRIMAITIS, 307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

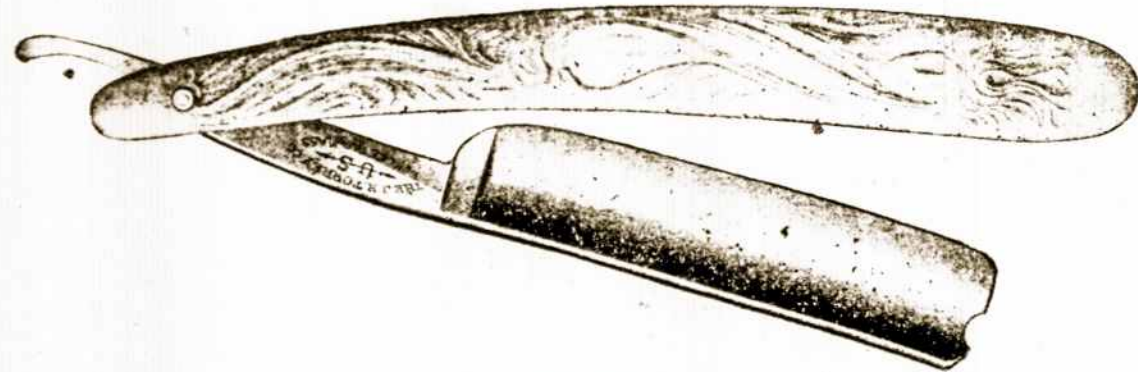
Tinkamiausias lietuviams laikraštis yra "DARBININKAS" "DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir su batomis. "DARBININKAS" paduoda daug žinių iš darbo lau-ko, apie tuijas, apie darbininkų judėjimą. "DARBININKAS" paduoda daug straipsnių, naudingų darbininkams pasiskaitymų, rašytų pačių darbininkų. "DARBININKAS" paduoda svarbiausias nuotikius visame pasaulyje, indomiausias žinias ir žingeidžiausias at-sitikimus. "DARBININKAS" visuomet turi smagių, gražių eilių, dailių vaizdelių ir apysakalių. "DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbi-ninkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama. "DARBININKAS" nuolatai išleidinėja knygečių, ku-rios dailumu, gražumu, turtingumu, pi-gumu vir-sija visas išleistuves. Skaitykite ir platykite "Darbininką" ir jo leidinius. Prenumeratos kaina: tris kartus savaitėje metams \$3.00; pusmečiui \$1.50; vieną kartą savaitėje, užsiskant tik subatinius 8 pusl. numerius, metams \$1.50, pusmečiui 75c. Adresas: "DARBININKAS" 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Torrey Gvarantuotos Britvos

\$2.00

Kas norite gero skustuvo pirkite nuo mūsų čionai parodytas. Jus galite gauti dovanų šituos skustuvus, prikalbindami naujus skaitytojus "AMERIKOS LIETUVIUI".

\$2.25

\$1.50

M. Paltanavičia,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

PETRAS CIVINSKAS

GRABORIUS

Parsamdo karietas dėl vestuvių ir laidotuvių, perka ir parduoda namus. Užlaikom čėverykų ir drapanų.

TEL. PARK 3563-J

411 MILLBURY ST., WORCESTER, : MASS.

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGO" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausi lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoj \$2.00 metams. \$1.00 pusei metų.
Kitose šalyse \$3.00 met. \$1.50 pusei metų.

Pažiūrėjimui siunčiamas vienas numeris veltui. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.,
1800 W. 46th St., CHICAGO, ILL.

HOTEL VERNON

Prop. M. Mc. CADY

Puikiausias hotelis vietoje Lietuvių apgyventoj.

VERNON SQUARE, WORCESTER, : : MASS.

TURKISKOS MAUDYNĖS.

Puiki vieta išsimaudyti su parū po bėgančiu vandeniu ir loviuose. Atdara kiekvieną dieną nuo ryto iki velam vakarui. Seredoje moterų diena. Mokestis labai žema.

Turkish Baths, 3 Ledge St., Worcester, Mass.

Vienintėlė Lietuviška Krautuvė,

kuri parduoda visokius vaisius-fru- cukerkas, ledinę smetoną ice cream.

Visokius minkštus gerimus, cigarus, cigaretes ir tabaką

Baliams, vestuvėms, krikštynoms pristatom į namus. Nepamirškite!

A. ABRAITIS,

85 Millbury St., Worcester, Mass.

NAUJA KNYGA

"VALKATA"

Ką tik išėjo iš spaudos. Tai yra labai puikus dramatiškas veikalas, kuris turi visiem patikti. Šį veikalą siulom teatrų lošėjams, po 35 c. už egzempliorių.

"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury St., Worcester, Mass.

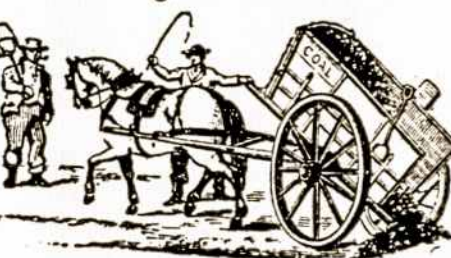
VIETA DARYMO ICE CREAM.

Darome geriausią Ledinę Smetoną, duodame specialiai nužeminta preke, del vestuvių, balių, piknikų ir visokių pasilinksminimų.

KALASHIAN

147 Green St., Worcester, Mass.
Tel. Park 2847.

VINCAS CESNA ir J. KIELE

Veža anglis ir malkas visiem. Perkrausto žmones ir atlieka visokius darbus su arkliais.
441 Millbury St., Worcester.
Tel. Park 3563-W

Užrašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj

VIENYBĖ LIETUVNINKU
Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00 pusei metų. Kanadoje \$2.50 metams; \$1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusei m. Pamatimul vieną num. siunčiam dovanai knygų katalogą siunčiam ant pareikalavimo dovanai.

J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. X.

ŽUVŲ RINKA

Šviežiausias žuvis, oisterius, klemusus, vežiūs, taip-gi marinavotus galima gauti kenes.

Tyras Cod Liver aliejus ir gyvi vežiiai ant pardavimo žmonėms ir į krautaves.
Sullivans Vernon Sq. Fish Market

Siutus ir kitokius rubus

DUOKIT PASIUT MUMS!

Užtikrinam kad Jus sučėdysite pinigų ir turėsite **gražius rubus**. Mes imam materiją iš gerųjų firmų ir primieruojam rubą pagal žmogų, todėl nesudarko žmogaus išveizdos ir buna tvirtėsnai.

GERUS VYRAMS SIUTUS IR OVERKOTUS PIGIAUSIAI GERAI PASIUAM.

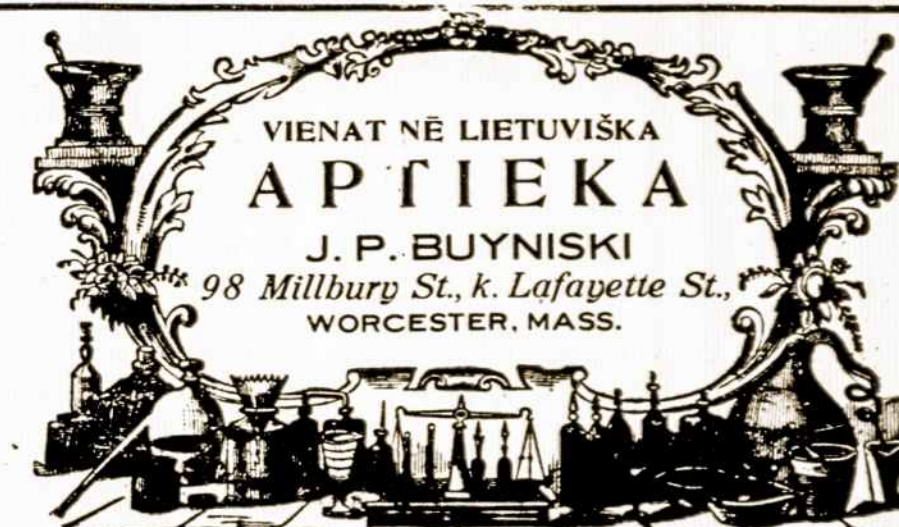
Mūsų firma randasi New Yorke ir Paryžiu todėl mes greičiau gaunam visokias naujausias formas.

JEIGU NORITE TURET GERUS RUBUS PIGEL, TAD ATEIKIT PAS MUS.

Taipgi išvalom ir išprosinam visokias Vyrų ir Moterų drapanas. Tikras Jusų brolis lietuvis

E. G. KLIMAS,

4 SIGEL STREET, WORCESTER, MASS.

VIENAT NĖ LIETUVIŠKA

APTIĘKA

J. P. BUYNISKI
98 Millbury St., k. Lafayette St., WORCESTER, MASS.

KUR BĖGI JONUK?

—Aš bėgu į Conlins čėverykų krautuvę.

10 Vernon Square.
Tę parduoda gerus čėverykus.

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

Visuomenės, literatūros ir politikos iliustruotas laikraštis.

SKAITYKITE IR PLATINKITE Amerikos Lietuvių Dienraštį "KATALIKĄ"

IS paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomųjų straipsnių. Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai—krikščioniškoje dvasioje. Dienraščiui "KATALIKUI" rūpi lietuvių reikalai, darbininkų, moterų, jaunimo gyvenimas, lietuvių pramonė ir kultūrinis kilimas aplamai.

Amerikos Lietuvių Dienraštį "KATALIKĄ" leidžia

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY
JONAS M. TANANEVICIUS Bendrovės Prezidentas
S. P. TANANEVICIUS, Bendrovės Vedėjas

DIENRAŠČIO KAINA:

Metams	\$5.00.
Pusei metų	3.00.
Trims mėnesiams	1.75.
Dviem mėnesiams
Europoje metams

rašykite savo adresą, o gausite pasiūlymą vieną numerį veltui

Taippat užtikinama Didžiausia Knygų ir Muzikos Krautuvė

REIKALAUKITE KATALOGO.

Rašydam laiskus ir siūzdam pinigų visados adresuokite šitaip:

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY

ALL 3249 SO MORGAN ST. CHICAGO, ILL. **ALL**

Milžiniška Kostumeriška Kriaučių Dirbtuvė ir Drapanų Krautuvė.

J. Vaitkevičia

J. Davidonis

Siuvame vyriškas ir moteriškas drapanas

Valome, prosiname, taisome ir atnaujiname senas. Reinkotus čėrones ant užsakymų. Parduodame visokias gatavas drapanas. Kviečiame brolius ir sėsrsis, su drapanų reikalais kreiptis pas mus. Mes siuvame pagal naujausias madas. Darbą atliekame greitai ir gvarantuojame. Kviečiame visus pas mus lankyti, o užtikrinam, kad busite užganėdinti

J. VAITKEVICIA & CO.,

201 Millbury St., Worcester, Mass.

Skaityk ir ISITĖMYKI!

Kas mėnesis jus išmokate didelius pinigus už randas. Mokant tik po \$11.00 ant mėnesio por 15 metų, priskaitant procentus išsimoką \$3,072.14c. ar negeriau už tuos pinigus įgyti savą hamą, kuris visuomet nešty jums pelną.

Ar jus girdėjote, kad nuo savo pinigų galima turėti 50 nuošimtį pelno? Užekite, aš jums prirodysiu.

Aš turiu daugydę namų įvairiuose kraštuose miesto, kuriuos galima pirkti su mažu inėsimu—200 dol. ar kiek daugiau. Dabar, laike žiemos, namų ir žemės kainos labai žemos, bet atėjus pavasariui kainos pakyls, o tada su mažais pinigais nebus galima nupirkti. Pas mane galima pasirinkti kokią tik norite stubą, farmą arba žemes. Patarnauju visumet teisingai, patarimus suteikiu už dyką. Patarnauju už tūmočiu visuose reikaluose. Skolinu pinigų ant mirtgėčių.

A. BLAŽYS,
=REAL ESTATE AGENTUR=
13 Millbury Street.